

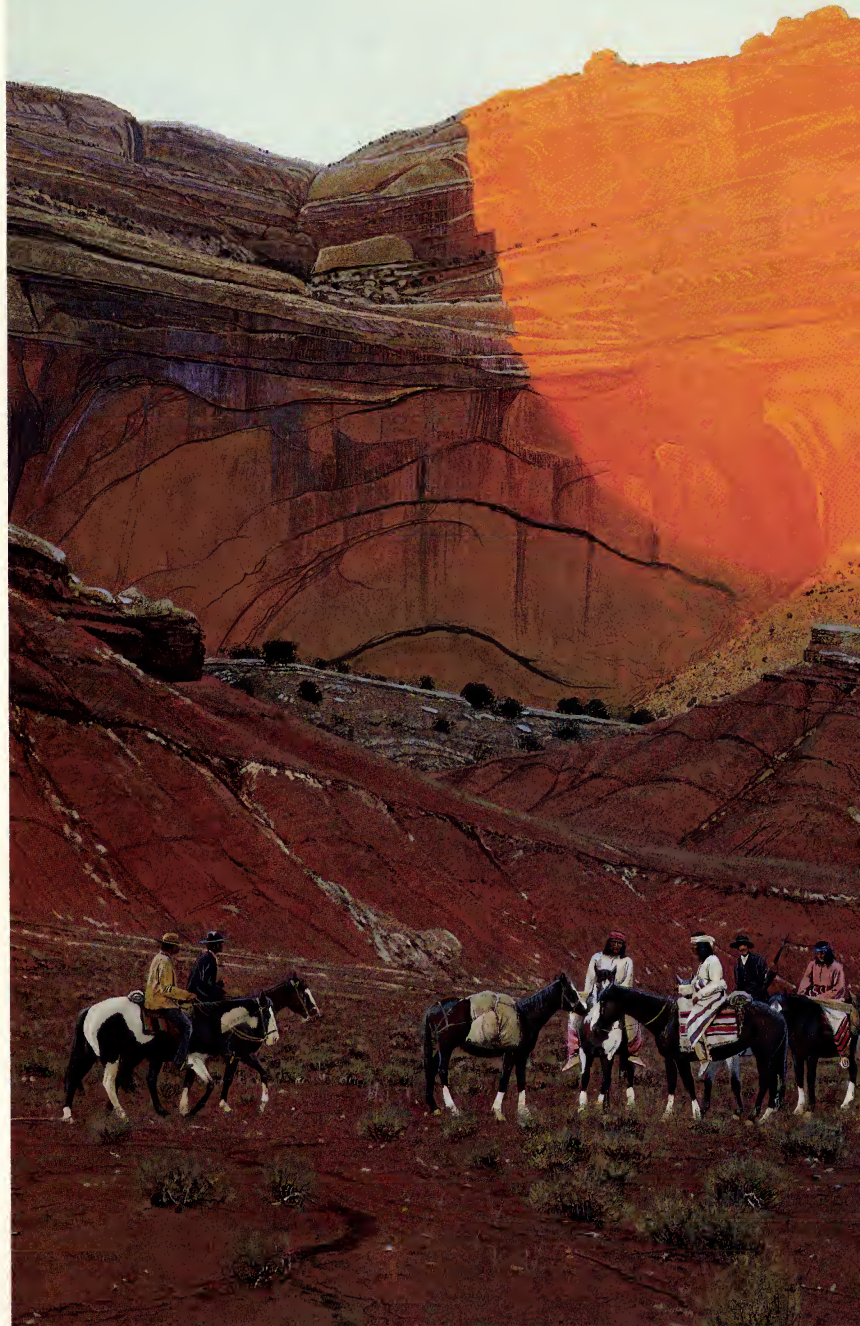
DE STER

95E JAARGANG

NUMMER 9

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

SEPTEMBER 1995

DE STER

SEPTEMBER 1995

Op de omslag

Halverwege de vorige eeuw gaf president Brigham Young de aanzet tot zendingswerk onder de Hopi- en Navajo-Indianen. Die eerste contacten resulteerden in een paar bekeerlingen. Tegenwoordig zijn veel van hun kleinkinderen en achterkleinkinderen kunstenaar van wie het werk wordt aangekocht door kunstgaleries over de hele wereld. [Zie 'Kunstwerken van mormoonse Indianen in het zuidwesten van de Verenigde Staten', blz. 34.] Eén van die eerste bekeerlingen was het Hopi-opperhoofd Tuba, die later zijn begifiging ontving in de St. George-tempel. Op dit schilderij uit 1892 van John Jarvis ontmoet de zendingeling Jacob Hamblin opperhoofd Tuba bij de Little Colorado River.

Achteromslag

Linksboven: Les Namingha, *De drie graden van heerlijkheid*. Rechtsboven: Wayne Sekaquaptewa, *Pompoenbloesem halsnoer*. Wayne Sekaquaptewa, die een voorbeeldig heilige der laatste dagen is, perfectioneerde de techniek die erin bestaat dat een laag gestructureerd en geoxydeerd zilver bedekt wordt met een tweede laag, waarbij de onderste laag door het patroon van de bovenste laag te zien is. Daaronder: Lucy Leuppe McKelvey, *Echo's van de ouden*. Met gebruikmaking van de traditionele symbolen van verschillende stammen uit het zuidwesten van de Verenigde Staten, beeldt zuster McKelvey de geschiedenis van het Boek van Mormon uit. De kleine klifwoningen op de zijkant van de pot vertegenwoordigen de voorouders van de stammen, 'de ouden', ofwel de profeten vanouds. Links onder: De familie Eugene en Isabelle Naranja, *Noach en de ark*. Drie generaties Naranja's hebben samen Noach en zijn gezin in aardewerk vereeuwigd.

ARTIKELLEN

BOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM	
DEZE BEGUNSTIGDE TIJD PRESIDENT GORDON B. HINCKLEY	2
DE STEM VAN DE GEEST PRESIDENT JAMES E. FAUST	16
VOORLEZEN UIT DE SCHRIFTEN PERRY EN JANA BRÄTT	24
HAAR ZENDINGSGEBIED WAS TSJECHO-SLOWAKIJE	
RUTH MCOMBER PRATT EN ANN SOUTH NIENDORF	26
UW HUWELIJK EN DE BERGREDE PAUL K. BROWNING	28
ENGELEN AAN MIJN ZIJDE LARA MAYO BANGERTER	33
KUNSTWERKEN VAN MORMOONSE INDIANEN IN HET ZUIDWESTEN VAN DE VERENIGDE STATEN – HEILIGE RELATIES	34

VOOR DE JONGEREN

UIT HET DIEPST VAN MIJN ZIEL HARPEL PATICAWEN	8
GEROEPEN OM TE GETUIGEN:	
HET BEGIN VAN DE KERK IN ESTLAND BARBARA LEWIS	10
NIETS OM OVER TE LACHEN CAMILLE NUGENT	14
BLIJF ERVAN AF OUDERLING H. BURKE PETERSON	42
IN DE VOETSPOREN VAN ZIJN VADER JANET THOMAS	46

RUBRIEKEN

INGEZONDEN BRIEVEN	1
HUIJSBEZOEKBOODSCHAP	
'GEEF MIJ MEER REINHEID'	25

DE KINDERSTER

MATTHEW KROK UIT CASTLEREAGH IN AUSTRALIË	
RICHARD M. ROMNEY	2
KEER EERVOL TERUG OUDERLING ROBERT D. HALES	5
LIED	
GELOOF BEATRICE GOFF JACKSON EN MICHAEL FINLINSON MOODY	6
VEEL PLEZIER!	
DOOLHOF	8
IK GELOOF DAT JEZUS TERUG ZAL KOMEN SUSAN L. WARNER	10
VERHAAL	
DE GENERAAL ALMA J. YATES	12

DE STER

September 1995 95e jaargang Nummer 9

Officiële Nederlandse uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

Eerste Presidium:

Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson
James E. Faust

Raad der Twaalf:

Boyd K. Facker, L. Tom Perry, David B. Haight,
Neal A. Maxwell, Russell L. Nelson, Dallin H. Oaks,
M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott,
Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, Henry B. Eyring
Editor: Joe J. Christensen

Adviseurs: Spencer J. Condie, Loren C. Dunn

Directie afdeling leerplannen:

Hoofdredacteur: Ronald L. Knighthon
Directeur planning en redactie: Brian K. Kelly
Directeur grafische vormgeving: Allan R. Loyborg

Redactie:

Hoofdredacteur: Marvin K. Gardner
Adjunct-hoofdredacteur: R. Val Johnson
Redacteur: David Mitchell
Redacteur De Kinderen: De Anne Walker
Roster: Maryann Martindale
Assistent publicaties: Beth Dayley

Afdeling vormgeving:

Leidingsgevend art-director: M.M. Kawasaki
Art-director: Scott D Van Kampen
Vormgeving: Sharri Cook

Vertaling en nieuwsredactie:

CPB: Vertaalbureau
Postbus 224, NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: 034 02-442630
Nieuwsredacteur: A. H. Niessink

Abonnementenadministratie

Administratrice: R. de Kock-Gomburg
Postbus 224, NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: 03402-53804

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage
Industriestraße 21, D-61381 Friedrichsdorf

© 1995 by

The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Alle rechten voorbehouden

Gedrukt in Duitsland

De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Samoaans, Spaans, Tongaans en Zweeds; eens in de twee maanden in het Indonesisch, Tahitiaans en Thais; en eens per kwartaal in het Bulgaars, Jslands, Russisch, Tsjechisch en Hongaars.

Informatie voor abonnees in de V.S.:

DE STER (ISSN 1044-2401) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, Utah 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah. Subscription price USD 18.00 a year. USD 1.50 per single copy. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, P.O. Box 26369, Salt Lake City, Utah 84126-0368, USA. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, Utah 84126-0368, USA.

Abonnementsprijs

Nederland: NLG 32,00 - België: BEF 590,00

Het jaarabonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd. U ontvangt een acceptatiekaart (België: stortings-/overschrijvingsformulier).

Versijnt twaalf maal per jaar

95989 120

Dutch

INGEZONDEN BRIEVEN

DE RAAD VAN DE LEVENDE

PROFETEN

Ik ben mijn hemelse Vader dankbaar voor de gelegenheid die Hij mij iedere maand geeft om zo'n waardevol tijdschrift als de *Liahona* (Spaans) te lezen. Het is voor mij een troost te weten dat ik in de strijd tegen wereldse verleidingen kan terugvallen op de raadgevingen van de levende profeten.

Daniel Carbajal Barron

Wijk Itzacalco

Ring Mexico-Stad Itzapalapa

IN MIJN EIGEN TAAL

Ik ben dankbaar voor de *Thulu* (Tongaans), waardoor ik in mijn eigen taal kan lezen welke instructies en adviezen de algemene autoriteiten ons geven. Iedere maand brengen de boodschappen en de andere artikelen vrede in mijn ziel, mijn geloof wordt erdoor versterkt, mijn kennis van het evangelie neemt erdoor toe en ik word erdoor herinnerd aan het belang van de Schriften.

Iedere maand als ik een nummer heb gelezen vertel ik mijn vrienden wat er in staat. Als ik een lange reis maak neem ik de *Thulu* meestal mee.

De artikelen in de *Thulu* zijn voor mij en mijn gezin een grote zegen omdat ze een leidraad vormen voor ons dagelijks leven.

Saiaeta 'ulela Fa'apoi

Wijk Titirangi

Ring Auckland Henderson

(Nieuw-Zeeland)

EEN GROOT VOORBEELD

Ik was erg diep onder de indruk van het artikel van Vernon L. Hill, 'Tiendeveertiging na 45 jaar' in het decembernummer

van de *Liahona* (Spaans) van 1994. Het artikel ging over zuster Lukasová die in Tsjecho-Slowakije woonde en al die jaren verstoeken is geweest van contacten met de kerkelijke organisatie. Zij had trouw haar tiende op een spaarrekening gezet. Die blijken van geloof, eerlijkheid en gehoorzaamheid van die goede zuster zijn een voorbeeld voor ons allemaal.

Ik zou alle leden van de kerk dringend willen vragen het tijdschrift zorgvuldig te lezen. Het bevat raadgevingen van de algemene autoriteiten en voorbeelden van rechtschapen leven, waardoor wij geestelijk kunnen groeien en ons getuigenis kunnen versterken.

Aida Pucheu de Munoz

Wijk Villa Olga

Ring Santiago-Zuid

(Dominicaanse Republiek)

SPREKEN OVER HET EVANGELIE

Begin 1990 heb ik mijn laten dopen. Een van de dingen waardoor ik van de waarheid van de kerk een getuigenis heb gekregen was de boodschap van het Eerste Presidium van de hand van president Ezra Taft Benson, getiteld: 'Van de hoogste waarde', in het februari-nummer van de *Liahona* (Spaans) van dat jaar. Door zijn boodschap ben ik gaan beseffen hoe belangrijk het voor al Gods kinderen is om van de waarheid op de hoogte te zijn.

Ik vervul nu een voltijdzending en gebruik de *Liahona* als ik over het evangelie spreek met mensen die op zoek zijn naar een getuigenis van de waarheid.

Ik ben heel blij met de hernieuwde kracht die ik telkens voel bij het lezen van de *Liahona*.

Carlos Luis Rondón

Zendingsgebied Maracaibo

(Venezuela)

Deze begunstigde tijd

President Gordon B. Hinckley

Als ik aan de jeugd van de kerk denk, komt er onweerstaanbaar een diep gevoel van dankbaarheid en optimisme over me. Als ik dat zeg, wil ik niet de indruk wekken dat het met al die jongeren goed gaat. Er zijn er veel die problemen hebben en veel die niet voldoen aan de hoge verwachtingen die we koesteren ten aanzien van de jeugd.

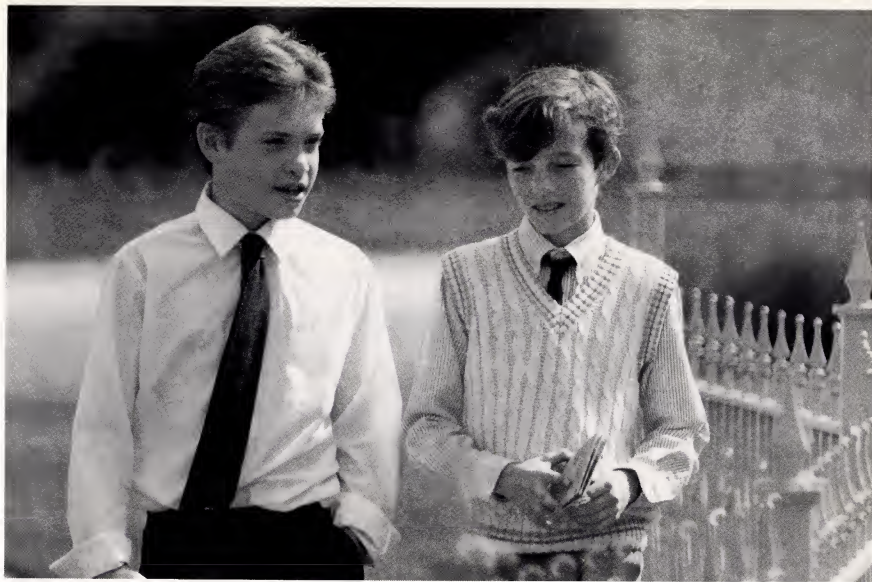
Maar zelfs als we dat in aanmerking nemen, heb ik toch veel vertrouwen in onze jeugd als geheel. Ik beschouw jullie als de beste generatie in de geschiedenis van de kerk. Ik maak jullie mijn complimenten, en in mijn hart heb ik een diep gevoel van liefde, respect en waardering voor jullie.

Petrus heeft vroeger een belangrijke en profetische uitspraak gedaan: 'Gij echter zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk (Gode) ten eigendom, om de grote daden te verkondigen van Hem, die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht' (1 Petrus 2:9).

Er is mij geen andere uitspraak bekend die jullie generatie zo doeltreffend beschrijft of jullie zo'n hoog levensideaal voor ogen houdt.

**Dit is de belangrijkste tijd
in de wereldgeschiedenis.
Jullie, jonge mensen,
plukken daar de vruchten
van. Er komt in deze tijd
veel kennis tot ons en veel
licht en waarheid door
het herstelde evangelie van
Jezus Christus.**

FOTOGRAAF: JOHN SNYDER

Enige tijd geleden las ik een brief, gericht aan de redactie van een nieuwsblad, waarin veel kritiek op de kerk geuit werd. Er stond een vraag in die ongeveer als volgt luidde: 'Wanneer zullen de mormonen eindelijk eens ophouden met anders zijn en zich aansluiten bij de heersende stroming in Amerika?'

Op ongeveer hetzelfde tijdstip belandde er op mijn bureau een afschrift van een toespraak van senator Dan Coats uit Indiana. Hij had het daarin over een rapport waarin de problemen van de Amerikaanse jeugd aan de orde komen. De conclusie van dat rapport was:

'Zelfmoord is op dit moment de op één na belangrijkste doodsoorzaak onder de opgroeiende jeugd. (...) Leder jaar raken er meer dan een miljoen meisjes zwanger. 58 procent van de

jongens die een zwangerschap bij tienermeisjes veroorzaken, laat hen na verloop van tijd in de steek.

'(...) Moord is op dit moment de belangrijkste doodsoorzaak onder de groep jongeren van vijftien tot negentien jaar. (...)

'Ieder jaar eist het gebruik van harddrugs jongere slachtoffers. Een derde van de jongeren die in de twee hoogste klassen van de middelbare school zitten, wordt eenmaal per week dronken.'

Dat rapport had een schokkend slot. Er stond: 'De belangrijkste oorzaak van het lijden (...) is gedrag dat duidelijk uit is op zelfvernietiging. Drankgebruik. Drugs. Geweld. Vrij geslachtsverkeer. Een crisis ten aanzien van gedrag en geloof. Een crisis ten aanzien van de persoonlijkheid' (*Impremis*, september 1991, blz. 1).

Julie, jongemannen, zijn een koninklijk priesterschap. Als jullie je aan de gedragsnormen houden, kunnen jullie je verheugen in de troostende, beschermende en leidende invloed van dienende engelen. Geen enkele aardse koning geniet zo'n grote zegen.

Als ik dat allemaal lees, zeg ik bij mezelf: Als dat de heersende stroming is onder de Amerikaanse jeugd, wil ik al het mogelijke doen om onze jongeren ervan te overtuigen en aan te moedigen zich er verre van te houden.

Nu weet ik wel dat er in ieder land miljoenen jonge mensen zijn die een gezond, goed leven leiden. Maar niemand kan ontkennen dat er over de hele wereld een epidemie woedt waar miljoenen jongeren door worden aangestoken. Het is een ziekte die veroorzaakt wordt door het verloren gaan van waarden, door het verlaten van zedelijke normen.

Nogmaals citeer ik die schitterende uitspraak van Petrus en daarmee doe ik jullie een verzoek en houd ik jullie een uitdaging voor: 'Gij zijt een uitverkoren geslacht.' Hoeveel waarheid steekt daarin! Ondanks alle problemen die zich nu voordoen is dit volgens mij het belangrijkste tijdperk in de geschiedenis van de wereld. En jullie, jonge mensen van deze generatie, maken daar deel van uit. Jullie zijn degenen die de goede vruchten ervan kunnen plukken. Jullie leven kan erdoor gezegd worden als jullie die vruchten maar willen aanpakken en zo willen leven dat jullie ze waardig zijn.

Tegenwoordig hebben we de beschikking over meer comfort, meer kansen, meer zegeningen van wetenschap en research dan welke generatie in de geschiedenis van de aarde ook. Ik weet niet waarom ik zo gezegd ben dat ik in deze begunstigde tijd geboren ben. Maar ik ben er heel dankbaar voor. Ik hoop dat dat ook met jullie het geval is.

Behalve de kennis die zich aan ons ontvouwt, heeft bovendien de herstelling van het evangelie van Jezus Christus plaatsgevonden. De herstelling van alle beginselen, machten, zegens en sleutels van alle voorgaande bedelingen heeft op deze aarde plaatsgevonden. Kennis van het bestaan van God, onze eeuwige Vader en zijn geliefde Zoon, de Heiland en Verlosser, is door duidelijke openbaring tot ons gekomen.

Johannes de Doper is naar de aarde gekomen en heeft het Aäronisch priesterschap verleend met 'de sleutels (...) van de bediening van engelen en van het evangelie der bekering, en van doop door onderdompeling voor de vergeving van zonden' (Leer en Verbonden 13:1).

Petrus, Jakobus en Johannes hebben op aarde de goddelijke macht hersteld die door Jezus zelf gegeven werd toen Hij op de aarde was: 'Ik zal u de sleutels geven van het Koninkrijk der hemelen, en wat gij op aarde binden zult, zal gebonden zijn in de hemelen, en wat gij op aarde ontbinden zult, zal ontbonden zijn in de hemelen' (Matteüs 16:19).

Als onderdeel van deze geweldige kennis die zich voor ons geopend heeft, werd het Boek van Mormon gegeven, een verklaring van de levende realiteit van de Zoon van God.

Jullie zijn werkelijk een uitverkoren generatie. Ik hoop dat er in jullie hart een overweldigende dankbaarheid zal groeien jegens God, die voor jullie de mogelijkheid heeft geschapen om in deze geweldige tijd in de wereldgeschiedenis op de aarde te komen.

Jullie, jongemannen, zijn een koninklijk priesterschap. Jullie hebben hetzelfde priesterschap ontvangen dat gedragen werd door Johannes, door wie Jezus van Nazaret Zich liet dopen. Als jullie je aan de gedragsnormen houden, kunnen jullie je verheugen in de troostende, beschermende en leidende invloed van dienende engelen. Geen enkele aardse koning geniet zo'n grote zegen. Leef overeenkomstig die zegen. Wees die zegen waardig.

Petrus spreekt van 'een heilige natie,' een onmetelijke gemeente van heiligen van God, mensen die in heiligheid voor Hem wandelen en die Jezus Christus zien als hun Heiland en Koning. Wat een kostbaar voorrecht om deel uit te mogen maken van die heilige natie. Onderschat nooit de rechten, voorrechten en plichten die ermee samenhangen.

Als de wereld volhardt in de trend die zich nu voordoet, en als jullie gehoorzaam zijn aan de leer en de beginselen van deze kerk, zullen jullie in de ogen van anderen in nog hogere mate anders worden.

Als heiligen der laatste dagen hebben jullie waarden van goddelijke oorsprong meegekregen. Die waarden zijn gebaseerd op de geboden die de Heer op de stenen tafelen heeft geschreven toen Mozes op de berg met Jehova sprak. Jullie kennen ze.

De waarden die jullie zijn voorgehouden, zijn ook gebaseerd op de zaligsprekingen die Jezus voor de menigte heeft uitgesproken. Deze zaligsprekingen, samen met nog andere van zijn goddelijke leringen, vormen samen een stelsel van ethische waarden, een nor-

menstelsel, een stelsel van een goddelijke leer die jullie kennen en waaraan jullie gebonden zijn.

Daaraan zijn de voorschriften en geboden van openbaring uit deze tijd toegevoegd.

Uit die fundamentele, door God gegeven beginselen, wetten en geboden behoort jullie waardensysteem te bestaan. Als jullie een leven leiden volgens dat patroon, beloof ik jullie dat je vrede en geluk zult kennen, dat je zult groeien en veel tot stand zult brengen. Naarmate je er niet in slaagt die normen na te leven, zullen teleurstelling, verdriet, ellende en zelfs tragedie de vruchten daarvan zijn.

Je kunt niet ongestraft dingen doen die niet in harmonie zijn met de waarden die je zijn voorgehouden. Ik geef jullie de uitdaging om je te verheffen boven de onverkwikkelijke beginselen van de wereld om je heen.

Je kunt je niet veroorloven bier of andere alcoholische dranken te gebruiken waardoor je de controle over jezelf kunt verliezen. Je kunt niet tegelijkertijd roken en leven volgens de normen die de Heer je als richtlijn gegeven heeft. Je behoort het gebruik of de handel in drugs te schuwen als een vrese-lijke ziekte.

Je kunt je niet veroorloven om je, in welke mate en in welke vorm dan ook, bezig te houden met pornografie. Je kunt het je eenvoudig niet veroorloven betrokken te raken bij immorele praktijken of je over te geven aan seksuele begeerte. De gevoelens die in je ontwaken, waardoor jongens aantrekkingskracht uitoefenen op meisjes en omgekeerd, zijn onderdeel van een

goddelijk plan, maar je moet ze beheersen, beteugelen en onder controle houden, anders zullen ze jou vernietigen en zorgen dat je niet waardig bent de grote zegeningen te ontvangen die de Heer voor je in petto heeft.

Je kunt je niet veroorloven op school te spieken, te stelen of iets dergelijks te doen.

Je kunt je niet veroorloven dingen te doen die niet overeenkomen met de voorschriften, leringen en beginselen die de God van de hemel heeft vastgesteld vanwege zijn liefde voor jou en omdat Hij wil dat jouw leven rijk, vol en zinvol zal zijn.

Je kunt je ook niet veroorloven je tijd te verdoen met urenlang kijken naar de hoofdzakelijk lichtzinnige en schadelijke programma's die op de televisie te zien zijn. Je hebt betere dingen te doen. In de maatschappij is veel concurrentie. Zorg dat je een goede opleiding krijgt, dat je je vaardigheden ontwikkelt, zodat je in de gemeenschap waarvan je deel gaat uitmaken, belangrijke taken op je kunt nemen.

Ik vraag jullie eens een ogenblik na te denken over de vraag waarom je hier bent, welke plaats je hebt in het goddelijk plan van je Vader in de hemel en over de geweldige mogelijkheden die je hebt om goed te doen tijdens het leven dat Hij je gegeven heeft. Wees er als je blijf van overtuigd dat wij van jullie houden. We waarderen jullie. We hebben vertrouwen in jullie, want we weten dat het niet lang zal duren of jullie moeten het leiderschap van deze kerk overnemen, alsmede andere grote taken in de maatschappij waar jullie deel van uitmaken. □

Zorg dat je een goede opleiding krijgt, dat je je vaardigheden ontwikkelt, zodat je in de gemeenschap waarvan je deel gaat uitmaken, belangrijke taken op je kunt nemen.

VOOR DE HUISONDERWIJZERS

1. Hoewel president Hinckley zich hoofdzakelijk richt tot de jeugd van de kerk, geldt zijn advies voor alle heiligen der laatste dagen: ons waardenstelsel behoort te bestaan uit de fundamentele beginselen, wetten en geboden die ons door God gegeven zijn.
2. Dit is de belangrijkste tijd in de wereldgeschiedenis van de wereld en onze jeugd is een uitverkoren generatie.
3. Er komt in deze tijd veel kennis tot ons en veel licht en waarheid door het herstelde evangelie van Jezus Christus.
4. Om ons te kunnen verheugen in vrede en geluk, groei en prestaties, moeten we ons verheffen boven de onverklikkelijke zaken van de wereld en ons niet bezig houden met dingen die niet in harmonie zijn met de waarden die ons zijn voorgehouden.
5. God heeft ons beginselen gegeven om er ons leven naar te richten, omdat Hij van ons houdt en wil dat ons leven rijk, vol en zinvol zal zijn.
6. President Hinckley zegt tegen de jeugd: 'Wees er alsjeblift van overtuigd dat wij van jullie houden. We waarderen jullie. We hebben vertrouwen in jullie.'

UIT HET DIEPST VAN MIJN ZIEL

Harpel Paticawan

Na mijn doop op 12 juli 1992 ging ik deel uitmaken van de wijk Pacdal in de ring Baguio (Filipijnen). Dat was een maand voor mijn zeventiende verjaardag. Mijn doop was het mooiste verjaardagsgeschenk dat ik ooit heb ontvangen.

Hoewel ik een getuigenis bezat toen ik mij liet dopen, verlangde mijn hart naar een dieper begrip van het evangelie en een sterker getuigenis van de kerk. Maar het was een moeilijke periode in mijn leven. Het leek wel of mijn getuigenis van alle kanten werd aangevallen.

Mijn grootmoeder probeerde me vaak aan te moedigen de sabbatdag niet te heiligen. Ze was er niet blij mee dat mijn zus Mila en ik zoveel reisgeld moesten uitgeven om bij de kerk te komen. Ons huis was ver van het kerkgebouw, en vervoer was duur. Maar voor mij was de waarde van Gods woord, dat ik in de kerk ontving, miljoenen malen groter dan dat van het geld dat we besteedden om daar te komen!

Ik had het ook moeilijk met mijn leeftijdgenoten. Onder mijn vrienden waren vier jongemannen die lid waren

van een andere godsdienstige groep. Vaak bespraken ze leerstellingen uit de Bijbel met ons. Toen ze hoorden dat ik mormoon was, gaven ze me een pamflet waarin beweerd werd dat onze godsdienst niet christelijk was. Ze waren er heilig van overtuigd dat ze mij een gunst bewezen met dat pamflet.

Ik had belangstelling, dus begon ik het pamflet te lezen. Het bevatte een heleboel ontmoedigende, negatieve opmerkingen over onze kerk. Toen ik het las, raakte mijn hart vervuld van verwarring en van twijfel aan de kerk. Ik wilde nog steeds graag geloven dat de kerk waar was – ik had geweldige ervaringen gehad terwijl ik het evangelie bestudeerde en de kerk bezocht. Maar nu waren mijn gevoelens zo verward dat ik begon te twijfelen. Ik had het gevoel dat mijn ziel begon te zwerfen. Ik ging niet meer naar de kerk en hield op met het lezen van het Boek van Mormon. Ik was bang.

Uiteindelijk besloot ik dat ik niet in m'n eentje uit die verwarring kon komen. Ik ging naar Joey, een van de vrienden die me het pamflet hadden gegeven, en vertelde hem over mijn gevoelens. Aangezien hij een christen

was, stelde hij voor dat we zouden bidden. In zijn gebed vroeg hij God mij te helpen om de waarheid te kennen en me innerlijke vrede te geven.

Toen hij klaar was, voelde ik me geïnspireerd om zelf om hulp te bidden. Joey had me een waardevolle les geleerd: toen ik zo verward was, had ik niet de moete genomen om te bidden. Wat voelde ik me beschaamd! Waarom had ik niet gebeden? Ik was heilige der laatste dagen – maar een erg emotionele, een die zich door deze tegenstand wel heel makkelijk van haar stuk had laten brengen. Die dag ging ik naar huis terwijl mijn hart vervuld was met een gebed dat God mij de waarheid zou laten weten.

Hij gaf mij antwoord. Ik kan niet precies vertellen hoe, want wat ik voelde kwam uit het diepst van mijn ziel. Maar ik wist, en dat zeg ik vrijmoedig tot de wereld, dat De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen de volheid van het evangelie van Jezus Christus bevat. Het is waar!

Tot de jongeren in de kerk overal ter wereld die wel eens verward kunnen zijn, zeg ik: Vergeet niet te bidden! God zal je antwoord geven. □

DAGUPAN

GEROEPEN OM TE GETUIGEN

HET BEGIN VAN DE KERK IN ESTLAND

Barbara Lewis

FOTO'S BESCHIKBAAR GESTEID DOOR MAREN YOUNCE EN FAMILIE;
ILLUSTRATOR: NEIL BROWN

Jaanus Silla was in het laatste jaar van de middelbare school in Harjumaa (Estland) toen hij ernstig over godsdienst begon na te denken. Hoewel hij in een land woonde waar godsdienst werd afgekeurd, wist Jaanus nog wel het een en ander. Zijn moeder had hem geleerd in God te geloven. Als kind had hij met haar wel eens een kerstmis in een christelijke kerk bezocht, nadat ze hun boom met kaarsen hadden versierd en hadden gewacht op Jöuluvana, de Estlandse kerstman.

Jaanus had, terwijl hij over zijn toekomst nadacht, zelfs voor het eerst gebeden. Hij kon zich dat gebed nog herinneren, kort maar oprecht: 'Vader in de hemel, als U bestaat, help me dan.'

Hij maakte de middelbare school af en ging in een fotostudio werken. Hij ontwikkelde films en studeerde fotografie terwijl hij naar de geestelijke waarheid bleef zoeken.

Intussen waren de politieke verschuivingen het leven in Estland zachtjes door elkaar gaan

schudden. Voor het eerst begonnen de mensen openlijk hun twijfels over de regering te uiten.

Op een avond was Jaanus met een aantal vrienden op weg naar een bijeenkomst waar ze patriottische liederen zouden zingen. Ze hadden de Estlandse vlag bij zich, wapperend over hun schouders. Woedende politiemannen zagen de vlag en gingen hen achterna. Toen ze hen te pakken kregen, scheurden de politiemannen de vlag in stukken, maar Jaanus en zijn vrienden kregen slechts een terechtwijzing. Zo'n soort behandeling door de politie was al een hele verbetering.

'Er zijn bijzondere gevoelens in Estland', legde Jaanus zijn moeder naderhand opgewonden uit. 'De mensen zijn patriottisch. Allemaal voelen we die nieuwe warmte en dat geluk.'

Toen ontmoette Jaanus, een paar weken voor Kerstmis 1989, de dertigjarige Enn Lembit. Die vertelde Jaanus: 'Ik heb een nieuw getuigenis van Christus en wat de profeten in deze tijd zeggen. Kom naar mijn huis om over dit geweldige nieuws te horen!'

Estland is een van de Baltische staten, die onafhankelijk werden na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie. Aan zee gelegen tegenover Finland, is Estland een klein land met ongeveer 1,5 miljoen mensen. Kort voordat Estland een afzonderlijk land werd, was een van de manieren waarop de mensen hun patriotisme op vreedzame wijze konden tonen, de deelname aan grote bijeenkomsten waar vaderlandse liederen werden gezongen. Nu kunnen de Esten openlijk naar de zendingen luisteren en kerkvergaderingen bijwonen.

Stel je voor, dacht Jaanus, een profeet die nu tot de mensen spreekt! Zijn ruggegraat tintelde toen hij met zijn vrienden naar een bijeenkomst ging in de flat van Enn Lembit.

Bij die eerste bijeenkomst legde Enn Lembit uit: 'Mijn schoonvader, Valtteri Rötösa, is in Finland tot de mormoonse kerk bekeerd. Hij kwam met zijn gezin terug naar Estland met zijn zakken vol voorlichtingsmateriaal over het mormoonse geloof.' Enns ogen straalden van enthousiasme toen hij de evangelieboodschap aan Jaanus en de anderen in die kleine kamer verklaarde.

Ongeveer een uur nadat de bijeenkomst was begonnen stelde broeder Uusituba, een zakenman uit Finland, voor dat ze zouden bidden om God te vragen of deze kerk waar was.

Jaanus dacht: Ik voel echt iets goeds hier in huis, en wat hij vertelt bevat me. Toen ze baden, voelde hij een warme gloed, en hij geloofde dat het evangelie waar was. Jaanus vertelde het nieuws thuis aan zijn moeder, en samen bezochten ze de eerste avondmaalsdienst die in Estland werd gehouden.

Op 16 december 1989 was Enn Lembit de eerste bekeerling die in Estland werd gedoopt. Jaanus en zijn moeder werden gedoopt op 6 januari 1990.

Enthousiast geworden door hun nieuwe godsdienst besloten Jaanus en zijn vriend Urmas Raavk dat ze het evangelie moesten verbreiden. Ze spraken met minstens vijftig mensen op straat en klopten bij twintig huizen aan. Ze probeerden als zendeling te spreken en vertelden het verhaal van Joseph Smith en het Boek van Mormon. De zendingen vroegen Jaanus later: 'Waarom deed je dat? Wie gaf je de bevoegdheid om als zendeling op te treden?'

'We wisten dat iedereen een zendeling moet zijn, omdat we dat in de Bijbel hadden gelezen', antwoordde Jaanus. 'Ik had al een sterk verlangen om zondingswerk te doen. Het is moeilijk te wachten tot ik een zondingsoproep krijg.'

De zendingen glimlachten. 'Wanneer we deze nieuwe zending openen, moeten we erg voorzichtig zijn, en alleen met verwijzingen van de leden

werken', legden ze uit. President Steven R. Mecham van het zendingsgebied Helsinki Oost (Finland) zei dat dat belangrijk was gebleken voor de acceptatie van de kerk door de regering. Men moest voorzichtig zijn met het langs de deuren gaan, om ergernis te voorkomen. Vanaf die tijd werkten Jaanus en Urmas samen met de zendingen.

Estland werd in het voorjaar van 1990 aan de verkondiging van het evangelie toegewijd door ouderling Russell M. Nelson van het Quorum der Twaalf. Op 29 juni heeft de Estse regering de kerk officieel erkend.

De landswetten vereisten dat een Estlands kerklid dat niet deel uitmaakte van het Estse gemeentepresidium het verzoekschrift om erkenning van de kerk ondertekende. President Mecham vroeg Jaanus of hij als zeggeman van de kerk wilde optreden, als getuige voor de minister van godsdienst, en het verzoekschrift ondertekenen.

Jaanus was verbaasd. 'Er zijn veel mensen die dat kunnen doen.'

'We zouden graag zien dat jij de bevoegde persoon bent die het document ondertekent, Jaanus, omdat je zo'n leiderschap hebt getoond', antwoordde president Mecham.

Jaanus legde voor de minister van godsdienst een verklaring af dat De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen een wettige kerk was, die de mensen in het land wilde helpen, en dat de programma's niet in strijd waren met de wetten van de regering.

Toen nam Jaanus de pen ter hand, in het besef dat hij bij de eerste bijeenkomst van de kerk in Estland was geweest, de eerste officiële avondmaalsdienst had bijgewoond en een van de eerste jongeren was die zich hadden laten dopen. Twintig anderen ondertekenden met hun naam onder zijn handtekening. □

Jaanus is op zending geweest in het zendingsgebied Salt Lake City (Utah) en studeert nu aan de Brigham Young University in Provo (Utah). (Ontleend aan: Young Lions: Ordinary Kids with Extraordinary Courage, Deseret Book Company, 1993)

Uiterst links: Ouderling Russell M. Nelson (staande, rechts) van het Quorum der Twaalf wijdde Estland in het voorjaar van 1990 toe aan de verkondiging van het evangelie. Hij werd bijgestaan door ouderling Hans B. Ringger (staande, midden), destijds president van het gebied Europa. Jaanus zit links, geknield. **Linksboven:** Jaanus werkte samen met de voltijdzendingen om de evangelieboodschap te verbreiden. **Boven:** Jaanus studeert nu, na een voltijdzending te hebben vervuld, aan de Brigham Young University.

NIETS OM OVER TE LACHEN

Camille Nugent

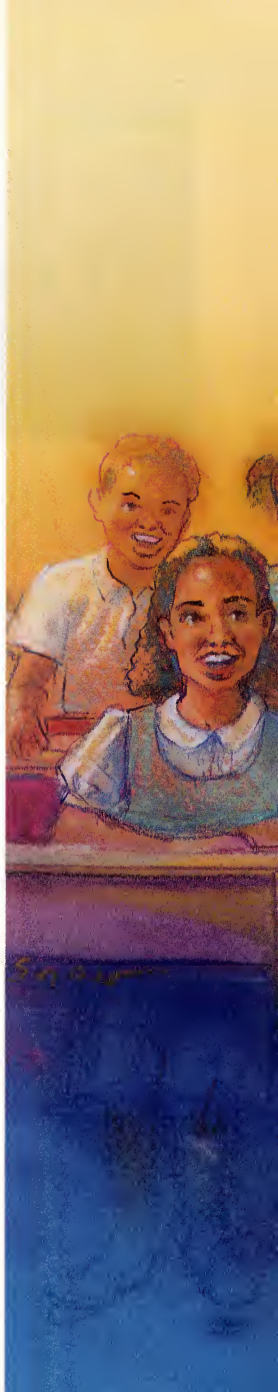
Op een keer, toen ik in Jamaica een vakopleiding volgde, vroeg mijn godsdienstleraar of alle leerlingen wat over hun eigen geloof wilden vertellen. Aangezien ik de enige mormoon op die school was, werd ik gekozen om De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen te vertegenwoordigen.

Tegen de tijd dat ik aan de beurt was sloeg mijn hart wel honderd maal per minuut. Spreken in het openbaar ging me toch al niet zo goed af, en ik had geen krachtige stem. Toen ik voor de klas ging staan, staarde ik maar naar al de ogen die me van alle kanten aankaken. Ik probeerde wat te zeggen over ons geloof. Eerst praatte ik over het woord van wijsheid, daarna had ik het over het avondmaal, en vertelde dat we brood en water gebruikten als symbolen voor het lichaam en het bloed van de Heiland, die voor ons stierf.

Voordat ik nog maar een woord kon zeggen, begon iedereen me uit te lachen. Tranen sprongen me in de

ogen, terwijl ik me afvroeg wat ik had gezegd waar ze zo om moesten lachen. Snel veegde ik de tranen uit mijn ogen en ging ik terug naar mijn plaats, onder de kreten 'Water en brood, water en brood'. Tegen het einde van de dag werd ik nog steeds geplaagd, zodat ik maar al te blij was toen het tijd was om naar huis te gaan. Ik weet nog steeds niet waarom ze hadden besloten de draak te steken met hetgeen ik hun vertelde.

Toen ik thuiskwam, nam ik mijn moeders grote bijbel van de plank en ging ik wat plaatjes bekijken. Terwijl ik een bladzijde omsloeg, ving ik iets van een tekst op. Snel bladerde ik terug. Het was Matteüs 10:32: 'Een ieder dan, die Mij belijden zal voor de mensen, hem zal ook Ik belijden voor mijn Vader, die in de hemelen is.' Terwijl ik die woorden telkens opnieuw las, kwam er een gevoel van vrede over mij. Ik besefte nu dat het niet uitmaakte wie me uitlachte, wanneer ik maar deed wat goed was. □

ILLUSTRATOR: SCOTT SNOW

Voordat ik nog maar
een woord kon zeggen,
begon iedereen me uit
te lachen. Tranen sprongen
me in de ogen, terwijl
ik me afvroeg wat ik had
gezegd waar ze zo om
moesten lachen.

De stem van de Geest

President James E. Faust

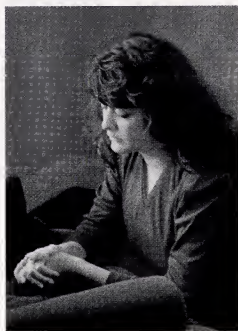
Tweede raadgever in het Eerste Presidium

Ik ben mij terdege bewust van mijn verantwoordelijkheid om heilige zaken te bespreken. Ik beseft dat de wereld waarin wij leven heel anders aan het worden is dan de wereld die ik heb gekend. Waarden zijn veranderd. Gewoon fatsoen en respect voor wat goed is, zijn aan het verdwijnen. Er valt een morele duisternis in.

In de Leer en Verbonden staat een voor heiligen der laatste dagen belangrijk schriftuurlijk gebod: 'Geef gehoor aan de stem van de Levende God' (LV 50:1). De stem van de Geest is er voor iedereen. De Heer heeft gezegd: 'De Geest geeft licht aan een ieder (...) die naar de stem des Geestes luistert' (LV 84:46). Hij heeft ook gezegd: 'Een ieder, die naar de stem des Geestes luistert, komt tot God, ja, tot de Vader' (LV 84:47).

Sommige mensen zijn op zoek naar het overvloedige leven. Paulus heeft uitgelegd dat 'de Geest (...) levend

Zij die naar de stem van de Geest luisteren, worden door die Geest verlicht. Zij die naar de stem van de wereld luisteren, worden afgeleid. Naar welke stem luister je, welke geloof je?

(maakt)' (2 Korintiërs 3:6). Dat komt overeen met deze uitspraak van de Heiland: 'De woorden die Ik tot u gesproken heb, zijn geest en zijn leven' (Johannes 6:63).

Wat is de vrucht van de Geest? Paulus heeft gezegd dat dat 'liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing' is (Galaten 5:22-23). De blijdschap die wij nastreven is geen kortstondige opwelling maar een duurzame innerlijke vreugde die het resultaat is van jarenlange ervaring en vertrouwen in God. Ralph Waldo Emerson heeft gezegd: 'Oprechtheid is een blijvende overwinning, die niet gevierd wordt met vreugdekreten maar met sereniteit; dat is permanente, duurzame vreugde' ('Character', in *The Complete Writings of Ralph Waldo Emerson*, New York: Wm. H. Wise & Company, 1929, blz. 268).

Lehi hield zijn zoon Jacob het volgende voor: 'De mensen zijn, opdat zij vreugde mogen hebben' (2 Nephi 2:25). Om dat hoge doel te bereiken, moeten we 'gehoor [geven] aan de stem van de Levende God' (LV 50:1).

Ik getuig dat we vreugde ervaren als we naar de Geest luisteren; ik heb dat aan den lijve ondervonden. Zij die vol-

gens het evangelie leven, leren, net als de Nephieten, gelukkig te leven (zie 2 Nephi 5:27). Over de hele wereld, in de vele landen waar de kerk gevestigd is, zouden leden hun getuigenis aan dat van mij kunnen toevoegen. Uit rijke ervaring weten we dat de beloofde gaven van de Geest, namelijk vrede, hoop, liefde en vreugde, inderdaad gegeven worden. Onze stemmen verenigen zich in een smeekbede dat al Gods kinderen die gaven ook mogen ontvangen.

'VELE SOORTEN VAN KLANKEN'

Maar er klinken ook andere stemmen. Paulus zegt: 'Er zijn (...) vele soorten van klanken in de wereld' (1 Korintiërs 14:10) die de stem van de Geest proberen te verdringen. Dat geldt zeer zeker voor deze tijd. De stem van de Geest is er altijd, maar die is zacht. Zoals Jesaja het zegt: 'En de vrucht der gerechtigheid zal vrede zijn, de uitwerking der gerechtigheid rust en veiligheid tot in eeuwigheid' (Jesaja 32:17).

De tegenstander probeert die stem te smoren met een tumult aan luide, hardnekkige, overtuigende, aanlokkelijke stemmen: mompelende stemmen die allerlei denkbeeldig onrecht verzinnen, zeurende stemmen die een hekel hebben aan werken en aanpakken, verleidelijke stemmen die sensuele verlokkingen aanbieden, zalvende stemmen die ons in vleselijke zelfgenoegzaamheid laten indommelen, intellectuele stemmen die zogenaamd geleerd en beter zijn, trotse stemmen die ons op menselijke sterkte willen laten bouwen, vleeiende stemmen die ons van trots doen opzwellen, cynische stemmen die de hoop ondermijnen, onderhoudende stemmen die genotzucht aanwakkeren, commerciële stemmen die ons ertoe aanzetten om geld uit te geven voor iets wat geen waarde heeft, of om te werken voor iets dat niet bevredigt (zie 2 Nephi 9:51), en uitzinnige stemmen die om een 'kick' schreeuwen.

Ik heb het niet alleen over de kick van drugs of alcohol, maar ook het meedoen aan levensgevaarlijke spelletjes met de dood, alleen maar voor de lol. Het leven, ook ons eigen leven, is zo kostbaar dat we voor de Heer zullen moeten verantwoorden wat we ermee gedaan hebben; we moeten er niet

lichtzinnig mee omspringen. Als je het verliest, krijg je het niet meer terug. Er zijn hiervan zoveel uitingsvormen dat ik er verder niet op inga, omdat ik bang ben iemand op een idee te brengen. Zoals president Joseph F. Smith heeft gezegd: 'Kenniss van de zonde (is) een verleiding (...) om ze te bedrijven' (*Evangelieleer*, blz. 375).

De opkomende generatie zal bestookt worden met hele horden stemmen die zeggen hoe ze moet leven, hoe ze haar begeerten kan uitleven, hoe ze alles kan krijgen wat ze wil. Straks kunnen we uit 500 televisiekkanalen kiezen en hebben we allerhande software, interactieve computermodems, databanken en bulletin boards, desktop publishing, satelliet-ontvangers en communicatienetwerken die ons met informatie zullen verstikken. Plaatselijke nieuwsstations op de kabel zullen alleen nog plaatselijk nieuws brengen.

Iedereen wordt nauwlettender in de gaten gehouden. Het zal moeilijker worden de eenzaamheid op te zoeken en sereniteit te vinden. De opkomende generatie zal bedolven worden onder goddeloosheid en kwaad als nooit tevoren. Als ik aan dat vooruitzicht denk, moet ik ook denken aan de woorden van T. S. Eliot: 'Waar is de wijsheid die we met kennis zijn kwijtgeraakt? Waar is de kennis die we met informatie zijn kwijtgeraakt?' (*Choruses from 'The Rock'*, in *The Complete Poems and Plays, 1909–1950*, New York: Harcourt, Brace & World, Inc., 1971, blz. 96).

Ongetwijfeld zullen er sommigen misleid worden, waardoor er hartzeer en verdriet in hun leven komt. Bij anderen zal de belofte in Jeremia vervuld worden: 'Ik zal mijn wet in hun binnenste leggen' (Jeremia 31:33). In bepaalde opzichten zal het in de toekomst moeilijker zijn om getrouw te blijven, misschien zelfs wel moeilijker dan een handkar over de vlakke duwen. Als een pionier in de wildernis van het nog ongekoloniseerde Amerika stierf, werd zijn of haar stoffelijk overschot begraven en de handkarren gingen verder naar het westen. Maar de rouwende overlevenden hadden goede hoop voor de eeuwige ziel van hun dierbaren. Maar als iemand geestelijk sterft in de wildernis van de zonde, kan hoop plaats maken voor vrees om zijn of haar eeuwige welzijn.

Een groot deel van de opkomende generatie is zo door de

Toen de Heiland het westelijk halfrond bezocht, moesten de mensen hun aandacht op de stem richten om die te begrijpen.

wereld ingepalmd dat ze alles wil en dat ze het nu wil. Velen willen niet sparen of werken. Zulke zelfzuchtige, ongeduldige verlangens maken ons kwetsbaar voor verleiding. Het Boek van Mormon noemt vier categorieën verleiding die Satan gebruikt: winstbejag, macht over stervelingen, populariteit, en het najagen van de lusten des vleses en de dingen der wereld (zie 1 Nephi 22:23).

Satans taktiek is 'hun hart van de waarheid af te wenden, zodat zij worden verblind, en de dingen, die voor hen zijn bereid, niet begrijpen' (LV 78:10). Hij legt een rookgordijn waardoor we niet goed meer kunnen zien en onze aandacht wordt afgeleid.

President Heber J. Grant heeft gezegd: 'Als we de geboden van God getrouw onderhouden, zullen zijn beloften letterlijk worden vervuld. (...) Het probleem is dat de tegenstander van de menselijke ziel het verstand verblindt. Hij gooit de mensen als het ware zand in de ogen, en ze raken verblind door de dingen van deze wereld' (Heber J. Grant, *Gospel Standards*, Salt Lake City: The Improvement Era, 1969, blz. 44–45).

Hoe gaan wij als heiligen der laatste dagen bepalen naar welke stemmen we luisteren en welke we geloven? De implicaties voor ons als mens zijn gigantisch.

KEUZEVRIJHEID VERSTANDIG GEBRUIKEN

Om te overleven moeten we in de eerste plaats onze keuzevrijheid verstandig gebruiken. Amaleki zegt ons hoe we de juiste kanalen kunnen kiezen: 'Want er is niets, dat goed is, of het komt van de Heer; en wat slecht is, komt van de duivel' (Omni 1:25). Elk moment moeten we kiezen, keer op keer, tussen wat van de Heer komt en wat van de duivel komt. Net zoals kleine druppels water een landschap vorm geven, wordt ons karakter gevormd door de keuzen die we van minuut tot minuut doen. Elke dag het eeuwige evange-

ARNOLD FRIBERG, CHRISTUS VERSCHIJNT OP HET WESTELIJK HALFROND

lie naleven kan moeilijker zijn dan voor de Heer en de kerk sterven.

Mormon wijst ook op het verschil tussen datgene wat voortdurend tot zonde verzoekt en verleidt om het kwade te doen, en datgene wat steeds uitnodigt en aanspoort om het goede te doen (zie Moroni 7:12–13). Dan zegt hij hoe we dat verschil kunnen zien:

'Aangezien gij het licht kent, waardoor gij zult kunnen oordelen, welk licht het licht van Christus is, ziet toe, dat gij niet verkeerd oordeelt; (...)

'Daarom smeek ik u, broeders, dat gij naarstig in het licht van Christus zoudt onderzoeken, opdat gij het goede van het kwade zult kunnen onderscheiden; en wanneer gij alles, wat goed is, zult aannemen, en het niet veroordeelt, zult gij voorzeker een kind van Christus zijn' (Moroni 7:18–19).

Op geleend licht komen we dit leven niet door. Het licht van het leven moet een deel van ons hele wezen zijn. De stem waarnaar we moeten leren luisteren is de stem van de Geest.

DENK NA OVER HET DOEL VAN HET LEVEN

In de tweede plaats moeten we een doel hebben. Iedereen heeft een doel in het leven nodig. Als leden van Christus' kerk moeten we het doeleinde van onze zaligheid in het oog houden (zie LV 46:7).

De Heer heeft gezegd: 'Indien uw oog alleen op Mijn eer is gericht, zal uw ganse lichaam met licht worden vervuld, en er zal in u geen duisternis zijn' (LV 88:67). De apostel Jakobus heeft gewaarschuwd dat een 'innerlijk verdeeld [mens] ongestadig op al zijn wegen (is)' (Jakobus 1:8). En Orson Hyde heeft gezegd: 'Laat het verstand geconcentreerd zijn, dan is het almachtig. Het is het instrument van de Almachtige, bekleed met een stoffelijk omhulsel, en wij moeten leren het te beheersen en het gericht in te spannen' (in *Journal of Discourses*, deel 7, blz. 153).

Toen de Heiland het westelijk halfmond bezocht, moest het rechtvaardiger deel van de Nephieten leren om hun aandacht op zijn stem gericht te houden om die te kunnen verstaan.

Zij hoorden 'een stem, alsof die uit de hemel kwam; en zij blikten om zich heen, want de stem, die zij hoorden, verstonden zij niet; en het was geen scherpe stem (...); niet-temin, en niettegenstaande het een zachte stem was, drong ze bij hen, die ze hoorden, tot het binnenste door, zodat er geen deel van hun lichaam was, dat ze niet deed beven; ja, ze drong zelfs tot in de ziel door, en deed hun hart branden' (3 Nephi 11:3).

Ze hoorden de stem een tweede keer en verstonden die nog niet. Toen ze de stem voor de derde keer hoorden, 'luisterden (zij) opletend toe; en hun ogen waren naar het punt gericht, vanwaar het stemgeluid kwam; en zij blikten gestadig naar de hemel, vanwaar het geluid kwam' (3 Nephi 11:5).

We moeten beseffen dat er onzichtbare menigten zijn die over ons waken, net als over Elisa. De koning van Syrië had een legermacht soldaten met wagens en paarden op de proef afgestuurd. 's Nachts omsingelden ze de stad. Toen Elisa's dienaar het grote leger zag, werd hij erg bang en zei tegen Elisa: 'Ach, mijn heer! wat moeten wij doen? (...)

'Toen bad Elisa: Here, open toch zijn ogen, opdat hij zie. En de Here opende de ogen van de knecht en hij zag en zie, de berg was vol vurige paarden en wagens rondom Elisa' (2 Koningen 6:15, 17).

In antwoord op de vraag van zijn bange dienaar had Elisa gezegd: 'Vrees niet, want zij, die bij ons zijn, zijn talrijker dan zij, die bij hen zijn' (2 Koningen 6:16).

Ik geloof dat onzichtbare menigten over ons waken als we de wil van de Heer proberen te doen. Denk aan de woorden van Elisa: 'Zij, die bij ons zijn, zijn talrijker dan zij, die bij hen zijn'.

STERK UW GETUIGENIS

In de derde plaats moeten we ons getuigenis versterken. Iedereen moet geestelijke doelen in het leven hebben.

Eén manier om het doel van ons leven te weten te komen is een patriarchale zegen te hebben. Een fijne jongeman die pas zijn patriarchale zegen heeft gehad, werd in de zegen gezegd dat veel van zijn voorouders die een enorme prijs voor het evangelie hadden betaald, aanwezig waren toen de zegen werd gegeven. Onze patriarchale zegen is een belangrijke manier om meer over het doel van ons leven te leren.

Naarmate we meer over het heilsplan te weten komen en ontdekken waarom we hier zijn en waar we heen gaan, wordt ons getuigenis sterker. Daar komt bij dat als we in geloof leven, wij geestelijke ervaringen zullen hebben die ons geloof sterken en ons getuigenis in ons hart griffen.

De mensen van deze generatie vormen een uitverkoren generatie. Onze vrouwen hebben een verheven bestemming. President Spencer W. Kimball heeft geschreven: 'Het is een grote zegen om in deze tijd vrouw in de kerk te zijn. De weerstand tegen gerechtigheid is groter dan ooit, maar zo ook zijn de kansen om ons hoogste potentieel te verwezenlijken groter dan ooit' (*Woman*, Salt Lake City: Deseret Book Company, 1979, blz. 2).

Bij vrouwen zijn de geestelijke gaven waar Paulus het over had, zo overvloedig aanwezig: geloof, hoop en liefde (zie 1 Korintiërs 13:13). Daarom ligt het op hun weg om de edele vrouwelijke deugden ten toon te spreiden als verzorgster en onderwijzeres, en de verfijnde invloed uit te oefenen die zo belangrijk voor het gezin en de kerk is. Vrouwen zijn de kroonjuwelen van de mensheid.

We moeten leren wat het heilsplan inhoudt en er een getuigenis van krijgen. 'God (gaf) hun geboden, nadat Hij hun het plan der verlossing had bekendgemaakt, dat zij geen kwaad zouden doen' (Alma 12:32). We moeten weten wat onze verhouding tot God is. Als we in geloof leven, zullen

'Toen bad Elisa: Here, open toch zijn ogen, opdat hij zie. En de Here opende de ogen van de knecht en hij zag en zie, de berg was vol vurige paarden en wagens rondom Elisa' (2 Koningen 6:15, 17).

wij geestelijke ervaringen hebben die ons geloof sterken en ons getuigenis in ons hart griffen.

ONDERZOEK DE SCHRIFTEN EN LUISTER NAAR RAAD

In de vierde plaats moeten we de Schriften onderzoeken. Zij zijn 'de stem des Heren, en de kracht Gods tot zaligheid' (LV 68:4). De Heer heeft over zijn eigen woorden gezegd: 'Want het is Mijn stem, die ze tot u spreekt; want ze worden u door Mijn Geest gegeven, en door Mijn macht kunt gij ze elkander voorlezen; (...)

'Daarom kunt gij getuigen, dat gij Mijn stem hebt gehoord, en Mijn woorden kent' (LV 18:35–36).

In de vijfde plaats moeten we ervan overtuigd raken dat de algemene autoriteiten door God zijn geroepen, en bereid zijn hun raad op te volgen. Ik wil de leden van de kerk graag de volgende raad geven:

Eer het priesterschap. Deze generatie is een uitverkoren geslacht. Mannen, u maakt deel uit van een koninklijk priesterschap. Mannen en vrouwen, u bent ongetwijfeld al vóór de schepping van de aarde uitverkoren, en u bent achtergehouden om in deze tijd op aarde te komen. Wij houden van u. Wij hebben vertrouwen in u. We weten dat u opgewassen zult zijn tegen de problemen die in de uitvoering van het werk van de Heer op uw pad zullen komen. We weten dat het moeilijk is. U leeft in een omgeving die uw moraal afstompt, maar u moet altijd bedenken dat er iemand luistert en toekijkt. Als u de dragers van het priesterschap steunt, zal dat een enorme stabiliserende kracht in uw leven zijn.

Blijf zedelijk rein. Jongemannen en -vrouwen moeten geloven dat het uiteindelijk de moeite waard is om getrouw en standvastig te blijven. De wereldse pleziertjes halen het niet bij de hemelse vreugde. Je wordt misschien niet populair door bepaalde dingen niet te doen, of andere dingen wel te doen, maar het is beter om alleen te staan en gelijk te hebben dan in de eeuwigheid geen gelijk te hebben. Wij geven de jongeren het advies om om te gaan met diegenen

die hen zullen stimuleren hun normen en waarden hoog te houden in plaats van ze af te breken. De jongelui moeten leren om zelf normen te stellen en zich daaraan te houden. En hoewel ze zelf misschien wat afgestompt zijn geraakt, of misschien wel fouten hebben gemaakt, mogen ze niet toestaan dat Satan hun gevoel van eigenwaarde zodanig ondermijnt dat ze ontmoedigd raken. We sporen de jonge mensen aan om het boekje *Voor de kracht van de jeugd* steeds bij zich te dragen en vaak te lezen, en om naar hun ouders en leiders te luisteren. Er is geen enkel probleem dat met de hulp van de Heer niet opgelost kan worden.

We raden de jongeren aan niet te snel volwassen te worden en te genieten van de tijd dat ze een deugdzaam jongvolwassene kunnen zijn. We moedigen hen aan om te genieten van de jaren waarin ze kunnen uitgaan, om veel vrienden te hebben, om vertrouwen te hebben in zichzelf en in de toekomst. Ze moeten leren werken, en ze moeten leren wachten.

Ik waarschuw tegen een wijdverbreide valse leer. Bij gebrek aan een betere term noem ik deze 'bekering met voorbedachten rade'. Daarmee bedoel ik het bewust zondigen met het idee dat je je later kunt bekeren en aanspraak kunt maken op alle zegeningen van het evangelie, zoals een tempelhuwelijk of een zending. In een steeds goddeloosere samenleving wordt het moeilijker om met het kwaad te spelen zonder besmet te raken. De dwaze leer van een bekering met voorbedachten rade was door Nephi al voorzien:

'En er zullen ook velen zijn, die zeggen: Eet, drink en weest vrolijk; vrees nochtans God – Hij zal het bedrijven van een weinig zonde wel rechtvaardigen; liegt dus een weinig, maakt misbruik van iemands woorden, graaft een kuil voor uw naaste; daar steekt geen kwaad in; doet al deze dingen, want morgen sterven wij. En indien het zo zij, dat wij schuldig zijn, zal God ons met weinige slagen slaan, en ten slotte zullen wij zalig worden in het koninkrijk Gods' (2 Nephi 28:8).

Over degenen die deze leer prediken, zegt de Heer: 'Het bloed der heiligen zal hen van de aardbodem aanklagen' (2 Nephi 28:10).

Ik weet niet hoe de Heer de opkomende generatie gaat kastijden vanwege de algemeen heersende ongevoeligheid en hardheid in het hart van zovelen in de samenleving. In de tijd van de Bijbel stuurde de Heer 'vurige slangen' onder het volk (zie Numeri 21:6). Toen de mensen gebeten waren, zorgde de Heer ervoor dat ze genezen konden worden. Mozes kreeg van de Heer het gebod een koperen slang te maken en die op een staak te zetten. Degenen die gebeten waren, hoefden alleen maar naar de koperen slang te kijken (zie Numeri 21:8-9). Dat was al te eenvoudig voor velen, en 'wegens de eenvoud van het redmiddel, of de gemakkelijker er van, waren er velen, die omkwamen' (1 Nephi 17:41).

FOTOGRAF: STEVE BUNDERSON

Naarmate we ons leren afstemmen op de Geest, 'zullen uw oren achter u het woord horen: Dit is de weg, wandelt daarop' (Jesaja 30:21).

nieuwtjes snel verveeld raakt. Zij vereist dat wij in geloof leven in een wereld die geregeerd wordt door het zichtbare (zie 2 Korintiërs 4:18, 5:7). Geestelijke waarheden zien we met het oog van eeuwig geloof, terwijl de grote massa van de mensheid zich geheel afhankelijk stelt van het materiële, datgene wat we door onze lichamelijke

zintuigen kunnen warnemen.

Kortom, die oplossing – luisteren naar de Geest en Hem volgen – is misschien niet populair; misschien brengt zij ons weinig wereldlijke macht. Maar deze lichte 'verdrinking van een ogenblik bewerkt voor ons een alles verre te boven gaand eeuwig gewicht van heerlijkheid' (2 Korintiërs 4:17).

We moeten leren om de dingen van de Geest te overdenken en aan zijn ingevingen gehoor te geven. We moeten de ruis en het gekraak die Satan veroorzaakt, uitfilteren. Naarmate we ons leren afstemmen op de Geest, 'zullen uw oren achter u het woord horen: Dit is de weg, wandelt daarop' (Jesaja 30:21).

Luisteren naar 'de stem van de Levende God' (LV 50:1) geeft ons 'vrede in deze wereld en het eeuwige leven in de komende wereld' (LV 59:23). Dat zijn de grootste van alle gaven van God (zie LV 14:7).

Met Paulus bid ik dat onze Hemelse Vader 'u geve, naar de rijkdom zijner heerlijkheid, met kracht gesterkt te worden door zijn Geest in de inwendige mens, opdat Christus door het geloof in uw harten woning make. Geworteld en gegrond in de liefde, zult gij dan (...) kennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot alle volheid Gods' (Efeziërs 3:16-19).

Ik geloof en getuig dat wij bijzondere geesten zijn, die tot deze generatie zijn achtergehouden, om sterk te staan tegen de stormen van het kwaad, om rechtop en standvastig te blijven onder de zware lasten die op ons geplaatst zullen worden. Ik heb er alle vrouwen in dat wij getrouw en onwrikbaar de taak zullen vervullen die voor ons ligt. □

VOLG DE STEM VAN DE GEEST

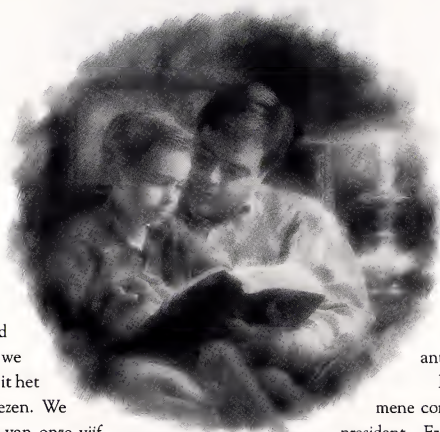
Ik heb een eenvoudige oplossing aangereikt voor het kiezen van het kanaal waarop we ons moeten afstemmen: Luister naar de stem van de Geest en volg Hem. Dat is een beproefde, ja, eeuwige oplossing, en is misschien niet geliefd in een samenleving die altijd naar iets nieuws op zoek is.

Daar komt bij dat deze oplossing geduld vereist, en dat in een wereld die onmiddellijke bevrediging eist. Zij is stil, vredig en subtiel in een wereld die in de ban is van lawaai, bevrediging, snelheid, opzichtigheid en grofheid. Zij vraagt ons bedachtzaam te zijn terwijl onze omgeving lichamelijke prikkels najaagt. Zij laat de profeten ons 'hieraan [...] herinneren, hoewel [wij] het [weten]', zodat wij 'in de waarheid, die bij [ons] is, versterkt [worden]' (2 Petrus 1:12). Dat kan dwaas lijken in een tijd waarin veel van de nietszeggende informatie die op ons afkomt, nauwelijks de moeite van het herinneren waard is.

Die oplossing – luisteren naar de Geest en Hem volgen – is een onduidelzinnige, consistente, eeuwenoude boodschap in een wereld die zonder intensiteit, afwisseling en

Voorlezen uit de Schriften

Perry en Jana Brätt

Toen ons eerste kind nog jong was, deden we extra ons best om hem uit het Boek van Mormon voor te lezen. We hebben deze traditie bij ieder van onze vijf kinderen in stand gehouden. Elke avond lezen we met het hele gezin een leuk verhaal uit de Schriften. Enkele favorieten zijn Nephi en de koperen platen, Enos' gebed in het bos, het getuigenis van Abinadi en zijn vuurdood, de bekering van Alma, de zoon van Alma, en Jezus' verschijning aan de Nephieten.

Als we deze verhalen keer op keer lezen, raken onze kinderen gewend aan de taal van de Schriften. Soms onderbreken we het verhaal om een woord of passage uit te leggen. Maar soms lezen we ook gewoon door, zodat de kinderen een gevoel krijgen voor het vloeiende verloop van de verzen.

Maar de kinderen gaan niet alleen het woordgebruik van het Boek van Mormon begrijpen, ze leren ook de Geest te voelen. Op een avond, na het voorlezen, fluisterde onze zoon Spencer: 'Mama, ik voel me fijn van binnen.'

'Waarom voel je je fijn?', vroeg ik.

'Ik voel de Heilige Geest', antwoordde hij.

In een toespraak op de algemene conferentie in april 1986 haalde president Ezra Taft Benson ouderling Marion G. Romney aan, die deze prachtige belofte

heeft gegeven:

'Ik ben er zeker van dat de geest van het Boek van Mormon in ons huis zal doordringen, alsook tot hen die erin wonen, als de ouders dat grootse boek geregeld onder gebed lezen (...). De geest van eerbied zal toenemen; wederzijds respect en voorkomendheid zullen groeien. De geest van twist zal verdwijnen. (...) Gerechtigheid zal toenemen. Geloof, hoop en liefde – de zuivere liefde van Christus – zullen de vruchten zijn in ons gezin en leven, op de voet gevolgd door vrede, vreugde en geluk' (*De Ster*, nummer 6, 1986, blz. 4).

Ons gezin is zeer gezegend doordat wij het Boek van Mormon hebben gelezen. Door te lezen hebben we gezien hoeveel beloften van de profeten in ons eigen leven in vervulling zijn gegaan. □

EERSTE CONFERENTIE RING ANTWERPEN

De ringleiders op het podium zingen samen met de aanwezigen een lofzang.

Op zondag 9 april van dit jaar werd er een conferentie gehouden van de ring Antwerpen, de eerste sinds de organisatie van die ring in oktober 1994.

Ongeveer 620 leden waren naar Antwerpen gekomen voor deze gelegenheid. Onder hen uiteraard het voltallige ringpresidium, en zendingspresident broeder Peck en zijn vrouw. Ook verwelkomd werden broeder en zuster C. van Geenen uit Breda, net teruggekeerd van een zending in Indonesië.

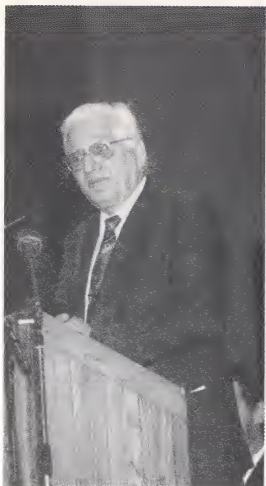
Het thema van de conferentie was Matteüs 16:15-16: 'Wie zegt gij, dat Ik ben? (...) Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God!' Het werd uitvoerig behandeld door onder meer broeder Hans Boom, eerste raadgever in het ringpresidium, en zuster Braun, raadgeefster in het ZHV-presidium van de ring.

Een bijzonder tintje had de toespraak van broeder Louis Verheijen, want die was pas geroepen als patriarch van de ring. Hij sprak onder meer over het feit dat hij in die roeping openbaring nodig zou hebben, maar herinnerde eraan dat wij allen openbaring nodig hebben. Hij zei dat iedereen op zijn knieën kan gaan en bidden. Met die methode kan ieder van ons met onze hemelse Vader communiceren en openbaring voor zijn eigen leven ontvangen.

De ringpresident, broeder Jo Buysse, sloot de conferentie af. In zijn toespraak moedigde de leden aan om te zorgen dat zij door Jezus Christus terugkomen bij hun hemelse Vader.

Al met al hadden de aanwezigen een opbouwende conferentie in hun nieuwe ringunit. Ze hopen gezamenlijk hun ring op te bouwen tot een geestelijke eenheid in Zion.<

PATRIARCH

De nieuwe patriarch.

Op zondag 9 april 1995 werd in het gebouw De Singel in Antwerpen de nieuwe patriarch van de ring Antwerpen aan de leden voorgesteld.

Louis Verheijen neemt een bijzondere plaats in zijn ring in omdat hij de eerste Vlaamse patriarch van de kerk is. In zijn toespraak tijdens de conferentie vertelde broeder Verheijen dat zijn roeping hem tegelijkertijd dankbaarheid en zorgen had gebracht. Dankbaarheid, omdat hij blij was met die zegening. En zorgen, omdat hij niet in zijn roeping tekort wilde schieten. Als voorbeelden om naar op te kijken noemde hij enkelen van zijn Nederlandse voorgangers en collega's: wijlen A.D. Jongkees, zijn zoon, J. P. Jongkees, en broeder C. Schulders.

Broeder Verheijen erkende de noodzaak tot het ontvangen van openbaring voor zijn roeping, maar moedigde alle leden aan om zelf openbaring te ontvangen door gebed.<

EDUCATIEVE WEEK

In de ring Antwerpen heeft afgelopen april een evenement plaatsgevonden dat een voor het Nederlandse taalgebied zo uniek karakter had dat wij u dit bericht niet wilden onthouden.

Van dinsdag 4 tot en met vrijdag 7 april werd in het kerkgebouw in Antwerpen een zogenaamde 'Ed-week' gehouden, een educatieve week. Het doel van het evenement was om de deelnemers door studie van allerlei onderwerpen dichter tot zichzelf, dichter tot andere mensen, en dichter tot God te brengen.

Onder de vlag van het thema 'Zoekt wetenschap door studie, alsmede door geloof', werd elke avond een aantal lezingen aangeboden over verschillende onderwerpen, met een overkoepelend thema voor de onderwerpen van elke avond.

Elke avond werd ingeleid met een 'Themabeschuiving' waarin de onderwerpen van die avond in een godsdienstig kader werden geplaatst. Daarna volgden er twee lezingen of 'klassen', onderbroken door een pauze.

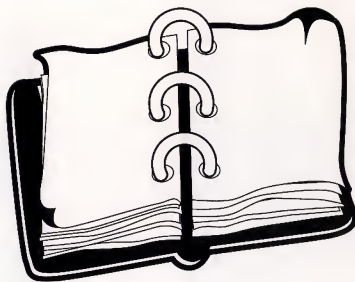
Het geheel werd zo gebracht dat het niet alleen leden, maar ook niet-leden aansprak. (De promotiebrochure was duidelijk ook op niet-leden gericht.) Typisch mormoonse onderwerpen werden dan ook pas op de vrijdagavond geïntroduceerd.

Een overzicht:

MENS IN WORDING 1. *Opvoeden: geen regels, maar principes*; 2. *Kunst als criterium van de mens* (P. Stoppelenburg; kunsthistorica en archeologe).

DE CREATIEVE MENS 1. *Schrijven als passie en beroep* (G. Didelez, auteur van jeugdboeken); 2. *Een leuke trip door de muziekgeschiedenis* (R. Boden, dirigent).

MENS EN MAATSCHAPPIJ

'Zoekt wetenschap ... door studie'
(*Leer en Verbonden* 88:118).

1. *Is er nog een weg terug?* [Milieuvraagstukken] (J. Mertens, bioloog); 2. *Human resources* (H. Janssen, bedrijfsleider).

MENS EN GOD 1. *Christus als leider* (J.P. van Oudheusden, regionaal vertegenwoordiger); 2. *Zijn wij geboeid of geboeid door onze godsdienst?* (M. van Laere.)

De 'Ed-week' was tot in de puntjes verzorgd. Er werden zelfs van tevoren aanvragen voor kinderopas en logies in ontvangst genomen. Al met al was er veel moeite gedaan om mensen binnen en buiten de kerk te verrijken met kennis van interessante en nuttige onderwerpen, die werden uitgewerkt door zorgvuldig uitgezochte specialisten op de verschillende gebieden. Al met al was het een initiatief dat het navolgen waard is.<

GROEP FRANSE ZUSTERS BEZOEKT DEN HAAG

Franse en Nederlandse zusters poseren om hun samenzijn te vereeuwigen.

Naar aanleiding van een artikel in *De Ster* over het liefdadigheids-werk van de Franse zuster Cécile Pelous voor een weeshuis in Nepal, besloot de ZHV van de ring Den Haag enkele jaren geleden om een deel van de opbrengst van hun handwerkmarkt aan dat doel te schenken. Daaruit kwamen vriendschapsbanden tussen Nederlandse en Franse zusters uit voort. Vorig jaar gingen er Nederlandse zusters naar Parijs, waar ze hartelijk werden ontvangen. Een uitnodiging voor een tegenbezoek kon niet uitblijven, met als gevolg dat er eind april 55 zusters uit de ring Parijs een weekeinde lang op bezoek waren in ons land. De gelegenheid waarvoor ze waren uitgenodigd, was de ZHV-conferentie van de ring Den Haag, die dit jaar onder meer uit een muziekkavond bestond. Er was gezocht naar een programma waarbij de taal geen rol zou spelen, en dat lukte door het in

deze vorm te gieten. Aan de zusters uit Parijs was gevraagd om ook een half uur van de avond voor hun rekening te nemen met een presentatie. De Franse zusters gaven een voorstelling over markante vrouwen uit de geschiedenis, van Eva tot en met moeder Teresa. Daarna werd het muziekgedeelte van de avond geopend door het koor Millennium, gevolgd door veel vocale en instrumentale solisten, die allen een hoog niveau hadden. De reacties waren opgetogen. En de avond was dan ook in veel opzichten een succes: men was onder de indruk van de talenten in de ring, er werden vriendschapsbanden aangehaald en aangeknoopt, en koorstukken uitgewisseld. Bovendien was het een gelegenheid om te ervaren hoe verrijkend het is om met andere culturen in aanraking te komen, vooral als het culturen betreft die verenigd zijn in het evangelie.

In de verschillende wijken en gemeenten waren er als versiering voor de avond mandjes van brooddeeg gemaakt, die in de pauze werden verkocht. De opbrengst (negenhonderd gulden) kwam ten goede aan het weeshuis in Nepal.

Het weekeinde had zijn besluit op zondag. De Franse zusters gingen in Haarlem naar de kerk. Daar werd aan hen gevraagd om samen met andere aanwezigen een lied te zingen, wat op treffende manier het samenzijn symboliseerde. 's Middags werd uiteindelijk afscheid genomen en vertrok de Franse bus weer richting Parijs. Weliswaar kwam er daarmee een einde aan een gedenkwaardig weekeinde, maar alle deelneemsters waren veel fijne ervaringen rijker.<

Emmen: klein maar fijn

Emmen is eigenlijk een groot dorp op de Hondsrug in het zuidoosten van Drente. Het ligt in een bosrijke omgeving met bovendien veel landerijen en hunebedden. De stad is vooral bekend om zijn prachtige dierentuin. Maar er is ook een gemeente van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

De aanzet tot de gemeente in Emmen werd in 1936 gegeven met de komst van de familie Wagelaar. Broeder en zuster Wagelaar waren bijzonder zendingsactief. Aanvankelijk werden er vergaderingen thuis gehouden, maar toen er meer leden kwamen, werd er een zaaltje gehuurd boven een café in de Hoofdstraat. Omstreeks 1969 is er nog een tijdlang vergaderd in een oude school. In die periode werd broeder B. van der Vlag president van de

kersverse gemeente. Het was een tijd van eenvoudige middelen: hij ging 's ochtends om zeven uur de kachels aandoen, en vervolgens werd thuis het orgeltje van zijn vrouw uit elkaar gehaald en meegevoerd naar de kerk.

De gemeente Emmen viel onder het district Groningen. Er was maandelijks een spreker uit het district. En er kwamen twee zendelingen. Zij hadden succes, en de gemeente groeide. Dat was nog vóór de tijd van het blokvergaderschema. 's Ochtends was er priesterschap en zondagsschool, en 's middags avondmaalsdienst. De ZHV werd dinsdags bij de familie van der Vlag thuis gehouden. Hun woning was tevens de lokatie van de jeugdwerkvergaderingen. Maar de OOV kwam op vrijdag in een sporthal bijeen. Daar kwamen veel jongeren naar

toe, en daarom ging dat niet in een woning. Ieder nam een gulden mee om de hal te bekostigen.

In 1978 is het huidige gebouw aangekocht. Destijds moesten de leden nog zelf bijdragen aan de aankoop van hun gebouw. Daar was een vast bedrag voor vastgesteld. Er werd heel hard gewerkt en er waren allerlei inzamelingsacties en rommelmarkten om het geld bijeen te brengen. De leden werden rijk gezegend door hun hemelse Vader en slaagden erin het vastgestelde bedrag bij elkaar te krijgen.

Momenteel telt de gemeente Emmen ongeveer 55 actieve leden. Er is helaas veel doorstroming. De afgelopen twee jaar zijn er wel twintig leden naar andere delen van het land verhuisd, vooral in verband met werkgelegenheid. Maar de Heer heeft de gemeente gezegend, en er zijn de afgelopen twee jaar ook enkele goede, actieve gezinnen bijgekomen. Zij helpen ons de schouders eronder te zetten en de gemeente Emmen sterk te maken.

Emmen is een gemeente waar de leden veel van elkaar houden en waar een echte eenheid heerst. De leden zijn ervan overtuigd dat ze, samen met de Heer, de gemeente kunnen laten uitgroeien tot een groep mensen die met zijn allen op weg zijn naar hetzelfde doel: eens terug te kunnen keren naar onze Hemelse Vader.<

Met dank aan zuster R. v.d. Vlag en broeder W.A.A. Mooy.

Het interieur van de kapel in het gebouw te Emmen.

AP-SCOUTS: WADDEN EN DUINEN

Op 14 april kwam in de duinen bij Den Helder een grote groep AP-Scouts bijeen. Ze waren daar voor een tweedaags verblijf in een bunker die ooit door de legers van Napoleon is gebouwd, maar nu toebehoort aan de plaatselijke scoutgroep Minerva. De jongens van de ring Den Haag kwamen er bijeen ter voorbereiding op het hoogtepunt van hun lentekamp: een waddenexcursie naar Texel.

De jongens, die zich in dit 'hol' een tijd terugtrokken, leerden er allereerste vaardigheden, onder meer het bouwen van modelzweefvliegtuigen (van Michael Stigter) en fotograferen (van president J. Jansen uit Lelystad).

Dat zijn enkele goede voorbeelden van de uiteenlopende zaken die je

bij de scouting kunt leren en doen. Andere onderwerpen kunnen zijn: kamperen, koken, naaien, muziek, sport, natuur. Een scout die zich een vaardigheid eigen heeft gemaakt, wordt onmiddellijk beloofd met een insigne dat het aantoont, wat een bijzonder goede stimulans is. Naast de genoemde activiteiten worden er ook dienstbetoonprojecten opgezet en evangelieonderricht gegeven. Dat heeft tot doel de jongens plezier te geven in het dienen van hun medemens, naast het ontwikkelen van hun eigen talenten. Bovendien leren ze dat het priesterschap de macht van God is om in zijn naam je medemens te dienen. Na dat alles komt er dan ook een zending, gevolgd door een tempelhuwelijk, de kroon op een goede scoutcarrière.

Om alle HLD-jongens in Nederland dit mooie programma aan te bieden, heeft het eerst een vernieuwing ondergaan. Alle insigne- en bevorderingsseisen zijn aan deze tijd aangepast, en het vereenvoudigde programma is uiteengezet in nieuwe, duidelijke handboeken. Daarnaast zijn de banden met Scouting Nederland en de Boy Scouts of America aangetrokken om de kennis en ervaring van beide organisaties beter te benutten en meer eenheid met de landelijke organisaties mogelijk te maken.

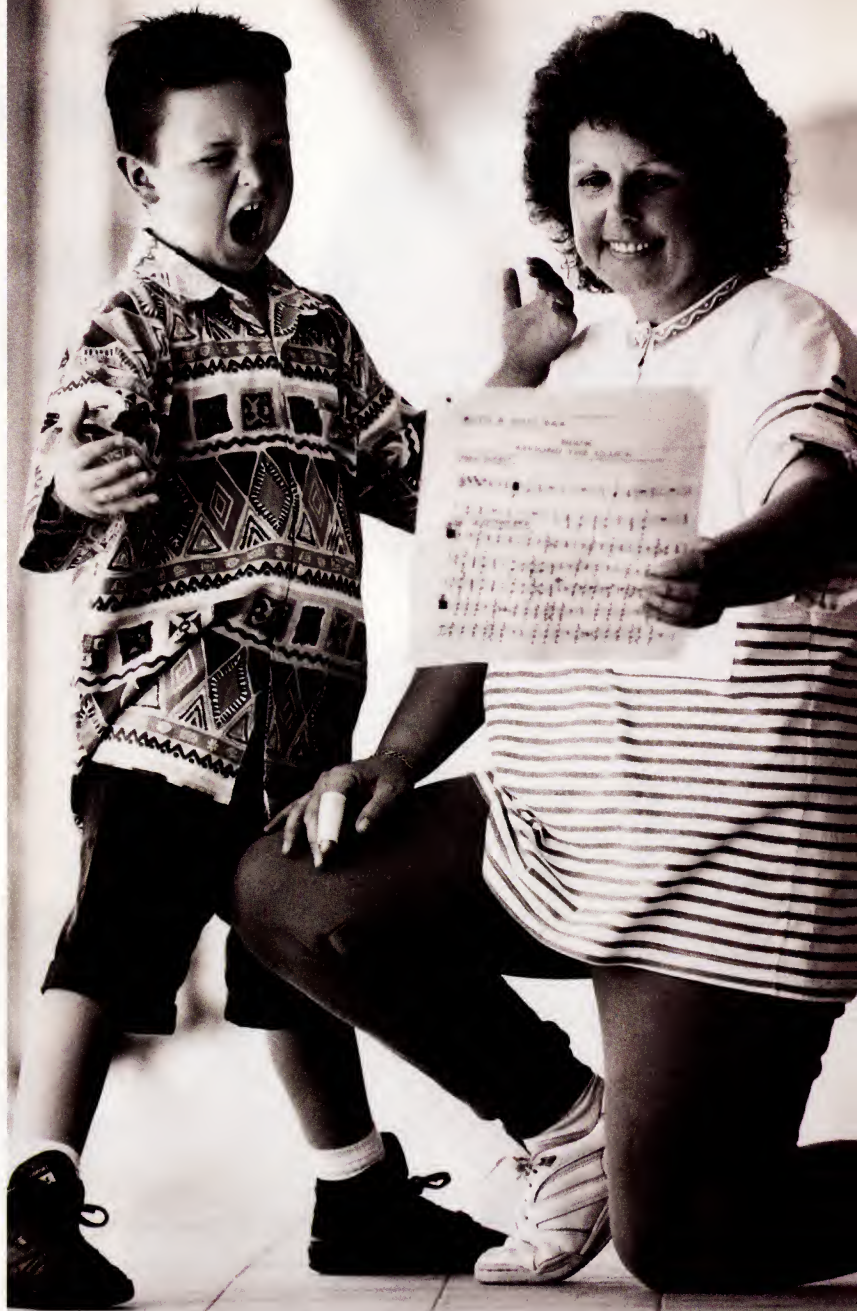
Het vernieuwde programma werd tijdens de bijeenkomst in Den Helder geïntroduceerd, onder leiding van broeder Hans Noot, landelijk scoutingvertegenwoordiger voor het Nederlandse taalgebied.<

DE KINDERSTER

95E JAARGANG

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

SEPTEMBER 1995

VRIENDSCHAP SLUITEN

MATTHEW KROK UIT CASTLEREAGH IN AUSTRALIË

Richard M. Romney

MET FOTO'S VAN DE SCHRIJVER, MET TOESTEMMING VAN DE FAMILIE

Op de omslag:

De elfjarige Australische televisiester, Matthew Krok (hier met zijn moeder) steekt veel energie in het oefenen van een nieuw ied. (Foto: met dank aan de familie Krok)

Veel kinderen dromen ervan filmster te worden, maar Matthew Krok uit Castlereagh in Australië is al jarenlang een succesrijk filmster. Misschien is Matthew wel een van de beroemdste acteurs van heel Australië.

Hij is nog maar elf, maar Matthew heeft al een rol gehad in een aantal reclamespots en in een speelfilm en hij heeft al vier jaar een belangrijke rol in de televisieserie *Hey, Dad*. Hij heeft twee keer een publieksprijs gewonnen, talrijke landelijke kranten hebben interviews met hem gepubliceerd en zijn foto heeft vaak op de voorpagina gestaan.

Maar het zal je verbazen waar de mensen echt van onder de indruk zijn als ze Matthew leren kennen. Allereerst maakt het indruk dat hij uit een groot gezin komt (vijf kinderen) waar hoge normen heersen. Dat komt in de filmindustrie zelden voor. Ten tweede: mensen verbazen zich erover hoe bescheiden hij is, ondanks alle aandacht die hij als ster krijgt.

Misschien komt dat wel omdat hij beseft dat roem niet eeuwig duurt.

'Wij maken ons er niet echt druk over hoe lang Matthew succes zal blijven hebben', legt Matthews vader, John Krok, uit. 'Als het nog een tijdje duurt is dat prima en zo niet, nou, hij is goed op school, dus dan zal hij voor iets anders gaan leren.'

'Ik treed alleen maar op omdat we proberen wat extra geld te verdienen', legt Matthew uit. 'We hebben eerst flessen ingezameld, maar daarvoor moesten we zoveel rijden dat het mijn moeder uiteindelijk een heleboel aan benzine gekost heeft.'

Toen zijn zusje Linda met een verhaal kwam over een vriendinnetje dat wat televisiewerk gedaan had, 'dachten we dat dat wel iets voor ons kon zijn. Toen zijn we naar een bureau gegaan. Ik heb aan een auditie meegedaan en toen heb ik aan een reclamespot meegewerkt. Vanaf die tijd bleven ze me voor reclamespots vragen. Eerst ging het allemaal niet zo snel, maar daarna begon het steeds beter te lopen. Toen kwam dat een tijdje stil te liggen en daardoor kwam het dat ik televisieseries ben gaan doen.'

Hey, Dad is het verhaal van een vader die weduwnaar is geworden en die zijn uiterste best doet om zowel een vader als een moeder voor zijn kinderen te zijn. Matthew speelt de rol van een buurjongen, de zoon van een alleenstaande moeder. Van die serie kan je heel wat leren. Er wordt veel gesproken over normen in het gezin.

'Maar het gezin in de show verschilt nogal van ons eigen gezin, want hun leven is zo ontwricht,' zegt de vader van Matthew. 'Ik denk dat Matthew het soms moeilijk vindt om zich in die situatie in te leven.'

Misschien komt dat wel omdat Matthew weet dat het gezin eeuwig kan (en moet) zijn. Hij praat met eerbied over de priesterschapszegen die hij van zijn vader heeft gekregen. Hij vindt het prachtig dat hij binnenkort twaalf wordt, want dat betekent ook dat hij zelf het priesterschap kan ontvangen. Dat betekent ook dat hij zich in de tempel in Sydney voor de doden kan laten dopen. Die tempel ligt op ongeveer een uur rijden van zijn huis. Hij vindt het fijn dat in een landelijk nieuwsprogramma te zien is geweest hoe ze met alle gezinsleden voor het eten

zaten te bidden. Hij vindt het spannend dat hij vier neven heeft die op zending zijn en hij wil dat zelf ook graag. Hij houdt heel veel van zijn ouders en zijn broers en zusjes.

'Mijn broer Ethan plaagt me vaak,' zegt Matthew schertsend, 'maar dat doen oudere broers nu eenmaal!'

Ernstig voegt hij eraan toe: 'Ik weet dat mijn Hemelse Vader van zijn kinderen houdt en dat je in een gezin diezelfde liefde kunt voelen.'

Als je bij Matthew thuis bent en hem met zijn vriendjes ziet spelen, kun je zien dat het een normale elfjarige Australische jongen is. Hij woont op het platteland, doet aan trampolinespringen, helpt zijn vader en zijn broer met klusjes en hij vindt het fijn om te fietsen.

Hij zal zijn werk als acteur waarschijnlijk wel goed blijven doen. Maar een regisseur heeft eens in een brief aan het gezin Krok geschreven: 'Als hij te zijner tijd ophoudt met acteren zou ik me over hem maar geen zorgen maken. Hij heeft een degelijk stel waarden die hem er doorheen zullen helpen.' □

KEER E E R V O L T E R U G

Ouderling Robert D. Hales van het Quorum der Twaalf Apostelen

In mijn jonge jaren was ik in dienst bij de luchtmacht. Ik vloog een gevechtsvliegtuig. We kregen urenlange trainingen in een toestel waarin het leek of je echt in een vliegtuig zat. Een instructeur leerde ons dan welke noodsituaties zich konden voordoen als je vloog met de snelheid van het geluid en wat we moesten doen om rampen te voorkomen.

Een jongeman die in mijn groep zat weigerde te luisteren naar degenen die meer kennis en ervaring hadden. Toen hij aan de beurt was om in het trainings-toestel plaats te nemen en te leren wat hij in noodgevallen moest doen, ging hij in plaats daarvan naar het zwembad, naar de schietbaan of naar het golfterrein.

Een paar maanden later vloog het toestel van mijn vriend 's nachts in brand. Als hij beter aan de training zou hebben meegedaan zou hij instinctief gedaan hebben wat hij had moeten doen. Hij zou, net als zijn co-piloot, zijn schietstoel gebruikt hebben. Maar hij probeerde zijn toestel aan de grond te zetten en viel te pletter. Hij stierf omdat hij niet geleerd had zich onmiddellijk uit het gevaar terug te trekken.

Het motto van onze groep stond op de zijkant van ons vliegtuig en het luidde: 'Eervolle terugkeer.' Dat motto kan op ons allemaal van toepassing zijn. Ik stel me zo voor dat onze Vader in de hemel, toen wij hem gingen verlaten, zijn armen om ieder van ons heensloeg en fluisterde: 'Zorg voor een eervolle terugkeer.'

Hoe kunnen wij eervol terugkeren bij onze Hemelse Vader?

Net zoals piloten aan bepaalde regels moeten gehoorzamen om rampen te voorkomen, moeten wij in dit leven op aarde bepaalde wetten, verordeningen en verbonden begrijpen en gehoorzamen. Wij moeten instinctief kunnen reageren als we te maken krijgen met narigheid en verleidingen.

De Heer heeft ons duidelijk gezegd: 'Wanneer gij Mij liefhebt, zult gij mijn geboden bewaren' (Johannes 14:15). Als wij echt de geboden naleven, zullen wij eervol terugkeren in de tegenwoordigheid van onze Hemelse Vader. □

(Ontleend aan een toespraak gehouden tijdens de algemene conferentie van april 1990.)

RIK GRAHAM

Geloof

Met overtuiging ♩ = 80-92

D A7 D C

1. Ge - loof is: we - ten dat de zon zal op - gaan, el - ke dag op -
 loof is: we - ten dat ik eens bij God was, voor 'k op aar - de

F7m Bm Em A7 D

nieuw. Ge - loof is: we - ten dat de Heer mij hoort wan -
 kwam. Ge - loof is: we - ten dat ik na dit le - ven

Bm7 E7 A7 G

neer ik tot Hem bid. Ge - loof is als een heel klein
 bij Hem ko - men kan. Ge - loof be - te - kent: God ver -

langzamer

D Em Bm

zaad - je: het wordt een gro - te plant. Ge -
 trou - wen en doen wat Je - zus zegt. Ge -

loof is een ge - voel, — diep in mijn hart. Als
 loof wordt als - maar ster - ker; ik voel dat 't groeit wan -

broeder

'k goed doe, weet ik dat. 2. Ge -
 neer 'k ge - hoor - zaam ben.

Tekst: naar Beatrice Goff Jackson (1943-) © 1978 HLD
 Muziek: Michael Finlinson Moody (1941-) © 1978 HLD
 Dit liedje mag voor incidenteel, niet-commercieel gebruik in
 de kerk of thuis worden gekopieerd.

Hebreëen 11:1
 Alma 32:28, 42-43

DOOLHOF

Begin bij nummer 1 en volg het verhaal van de geboorte van Mozes door het goede antwoord op elke vraag te geven.

1. Vele jaren na de dood van Jozef en zijn elf broers was er een nieuwe farao die bang was dat er teveel

Hebreeën zouden komen en dat ze teveel macht zouden krijgen (zie Exodus 1:1–10). Als hij ze naar Assyrië heeft laten wegvoeren, ga dan naar nummer 12; als hij ze tot slaaf heeft gemaakt, ga dan naar nummer 9.

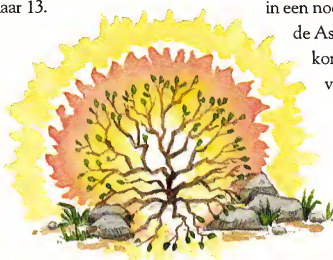
2. Jammer! De farao had geen macht in Betlehem, dat was Herodes en die heeft na de geboorte van Jezus dit bevel gegeven (zie Matteüs 2:16). Ga naar nummer 16.

3. De dochter van de farao wist wel dat Mozes een Hebreeuwse jongen was, maar toen ze het mandje opendeed en hem zag huilen, kreeg ze medelijden met hem (zie Exodus 2:6). Ga naar 14.

4. De moeilijkheid met het plan van de farao was dat het Hebreeuwse volk steeds sterker en talrijker werd, ondanks het feit dat het slaven waren (zie Exodus 1:12–14). Als de farao aan alle Hebreeuwse vroedvrouwen het bevel heeft gegeven dat ze alle mannelijke baby's die ze in de wereld hebben geholpen moeten doden, ga dan naar 18; als hij de Hebreeën door zijn soldaten in gevangenschap naar Babylon heeft laten wegvoeren, ga dan naar 13.

5. Vervelend is dat! Je dacht misschien aan die keer dat Zoram dacht dat Nephi Laban was en de koperen platen aan Nephi gaf (zie 1 Nephi 4:20–35). Ga naar 3.

6. Op een dag zag Mozes een brandende

struik, maar de vlammen verbrandden die struik niet. De Heer verscheen aan hem in de brandende struik en Hij zei tegen Mozes dat hij de kinderen van Israël uit Egypte moest leiden (zie Exodus 3:1–10). Einde.

7. Je hebt ernaar geraden. Hoe konden ze naar Egypte vluchten als ze daar al waren? Jozef en Maria waren degenen die met Jezus naar Egypte vluchtten (zie Matteüs 2:13–14). Ga naar 17.

8. De farao was echt boos! Als hij tegen het volk gezegd heeft dat alle pasgeboren jongetjes in de rivier gegooid moesten worden, ga dan naar 16; als hij tegen het volk gezegd heeft dat alle kinderen in Betlehem die jonger waren dan twee jaar, gedood moesten worden, ga dan naar 2.

9. Dat is precies wat de farao gedaan heeft. Hij heeft ze voorraadsteden voor hem laten bouwen (zie Exodus 1:11). Ga naar 4.

10. Nee, Jozef was de Hebreeër die later onderkoning in Egypte is geworden (zie Genesis 41:39–41). Ga naar 6.

11. Toen Mozes uit Amram en Jochebed geboren werd (zie Exodus 6:20), heeft ze hem niet in de rivier gegooid. Als zij met hem naar Egypte is gevlucht, ga dan naar 7; als zij hem in het riet aan de oever van de rivier heeft verborgen, ga dan naar 17.

12. Nee. Vele, vele jaren later, nadat Israël was verdeeld in een noordelijk en een zuidelijk koninkrijk, hebben de Assyriërs de Israëlieten zelf uit het noordelijk koninkrijk naar Assyrië weggevoerd. Later zijn zij de verloren stammen van Israël genoemd. Ga naar 9.

13. Een begrijpelijke fout, maar dit is later met Juda gebeurd (het zuidelijk koninkrijk, zie nummer 12), een paar jaar nadat Lehi met zijn groep uit Jeruzalem wetrok (zie Jeremia 20:5). Ga naar 18.

14. De dochter van de farao heeft meer

ILLUSTRATOR: DENISE KIRBY

gedaan dan het leven van Mozes redden: zij nam hem op in haar huis en voedde hem op als haar eigen zoon. Ze heeft zelfs zijn moeder Jochebed betaald om zijn verzorgster te kunnen zijn (zie Exodus 2:7–10). Als hij later onderkoning van Egypte is geworden, ga dan naar 10; als hij later de Hebreëen uit Egypte heeft geleid, ga dan naar 6.

15. Terwijl Mirjam Mozes in de gaten hield, kwam de dochter van de farao naar de rivier om zich te baden en daar zag ze de baby in het mandje (zie Exodus 2:5). Als ze hem in leven heeft gelaten omdat ze niet beseftte dat het een Hebreëus jongetje was, ga dan naar 5; als ze hem in leven heeft gelaten, ondanks het feit dat ze wist dat het een Hebreëus jongetje was, ga dan naar 3.

16. Ja. Het lag in zijn bedoeling ze te laten verdrinken (zie Exodus 1:22). Ga naar 11.

17. Ja. Toen zij hem niet langer thuis verborgen kon houden, legde ze hem in een rieten mandje en verborg hem aan de oever van de rivier. Zijn zusje,

Mirjam, hield hem van een afstand in de gaten (zie Exodus 2:3–4). Ga naar 15.

18. Dat is waar. Maar de vroedvrouwen gehoorzaamden hun hemelse Vader en ze hebben geen enkele Hebreëuse baby gedood. Ze zeiden tegen de farao dat de moeders hun baby's al gebaard hadden voordat zij hadden kunnen helpen (zie Exodus 1:15–19). Ga naar 8. □

IK GELOOF DAT JEZUS TERUG ZAL KOMEN

Susan Warner

Tweede raadgeefster in het algemeen jeugdwerkpresidium

'Ik kom weder' (Johannes 14:3).

Toen Jezus gestorven was en uit het graf was opgestaan, heeft Hij beloofd dat Hij terug zou komen. Hij kon ons niet vertellen wanneer dat zou gebeuren, maar in de Schriften staat dat het een heerlijke gebeurtenis zal zijn. Hij zal onze Koning en Heerser zijn. Als we voorbereid zijn op onze ontmoeting met Hem, zal dat voor ons een hemelse, gelukkige tijd zijn.

Jezus wilde dat wij zouden weten hoe belangrijk het is om je voor te bereiden. Daarom heeft hij ons een verhaal verteld. Het heet: de gelijkenis van de tien maagden, en het staat in Matteüs 25:1-13.

Er waren eens tien jongevrouwen of maagden die een uitnodiging kregen voor een bruiloftsmaaltijd. Ze moesten wachten totdat de bruidegom ze binnenliet, maar geen van allen wisten ze wanneer hij de deur zou komen opendoen.

De jongevrouwen brachten hun olielampen mee om bij te lichten zodat ze goed konden zien. Vijf van hen waren verstandig en namen extra olie mee, zodat hun lamp lang zou blijven branden. De andere vijf waren dom. Zij brachten niet genoeg olie mee.

Voordat de bruidegom er eindelijk aankwam, was de olie in alle lampen opgebrand. De vijf verstandige jongevrouwen goten hun extra olie in hun lamp en staken die aan. De vijf domme jongevrouwen moesten weg om meer olie te gaan kopen. Tegen de tijd dat zij terugkwamen had de bruidegom de deur opgedaan, de vijf verstandige jongevrouwen binnengelaten en de deur weer dichtgedaan. Die vijf domme jongevrouwen konden dus niet bij de maaltijd met de bruidegom zijn.

Jezus is net als de bruidegom. Wij weten niet wanneer Hij terugkomt. Maar als we ons goed voorbereiden, net als de vijf verstandige jongevrouwen in de gelijkenis, zullen we klaar zijn en we zullen heel blij zijn Hem te mogen ontmoeten als Hij terugkomt.

Hoe kunnen wij ons voorbereiden op de terugkeer van de Heiland? We kunnen doen zoals de vijf wijze jongevrouwen in de gelijkenis en onze lamp vullen met olie, door tot onze Hemelse Vader te bidden, naar de

kerk te gaan, vriendelijk te zijn voor anderen, gehoorzaam te zijn aan het woord van wijsheid, te luisteren naar de Heilige Geest en door het goede te kiezen.

Instructies

Kleur de plaat en de oliedruppels op bladzijde 11. Schrijf in de oliedruppels wat jij kunt doen om je voor te bereiden op je ontmoeting met Jezus als Hij terugkomt. Plak de plaat en de druppels op dun karton en knip ze daarna uit. Maak gleufjes op de plaats waar dat met stippellijntjes is aangegeven en vul de lamp en de kruik met extra olie. Dat doe je door de oliedruppels in de gleufjes te steken. Gebruik de plaat om aan iemand in jullie gezin te vertellen wat je geleerd hebt.

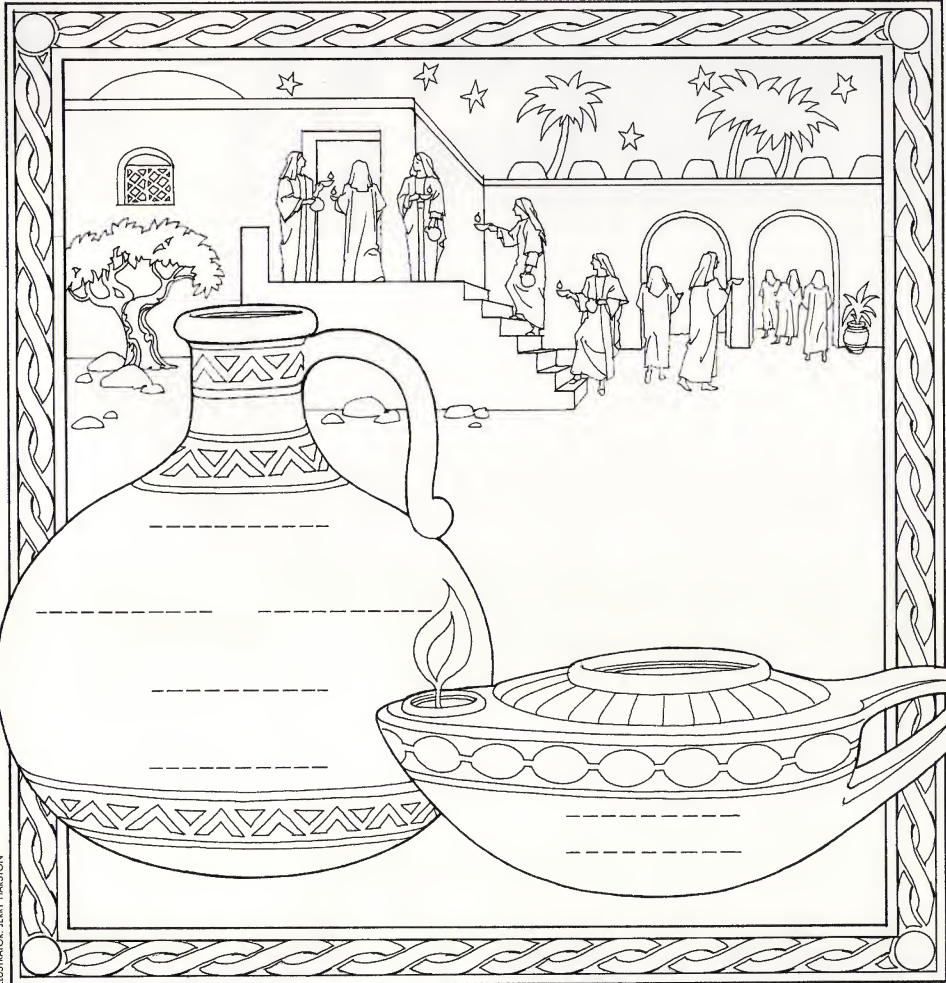
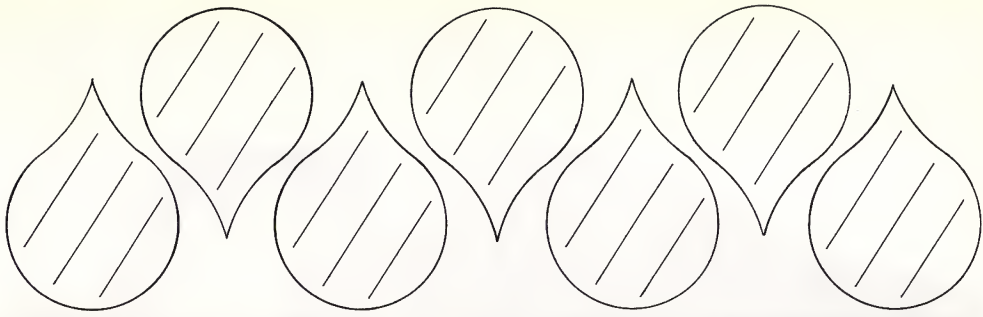
Ideeën voor de participatieperiode

1. Lees het verhaal voor waarin de Heiland aan de Nephieten op het westelijk halfmond verschijnt (zie 3 Nephi 11:7-17). Praat over het gedeelte waarin Jezus de kinderen zegende (zie 3 Nephi 17:11-13, 18-24) en praat erover hoe het zal zijn als Hij terugkomt.

2. Laat de gelijkenis van de tien maagden uitbeelden. Gebruik eenvoudige kleren. Laat door de kinderen die de rol van de dwaze maagden spelen, uitdrukking geven aan hun gevoel als ze buiten moeten blijven staan. Laat ze praten over hoe belangrijk het is om te zijn voorbereid. Bespreek: als je iedere dag goede dingen doet, is dat hetzelfde als olie in je lamp doen.

3. Geef iedere klas de opdracht om een bepaald gedeelte van de gelijkenis te tekenen op een groot stuk papier. Vraag daarna aan de kinderen om met hun tekening in de goede volgorde te gaan staan, uit te leggen wat ze getekend hebben en hun gedeelte van de gelijkenis te vertellen.

4. Laat de kinderen een tekening maken voor hun geloofsartikelenboek (zie: Participatieperiode, Kinderster, februari 1995, blz. 13). De onderwerpen van de tekening kunnen zijn: 'een getuigenis is een bijzonder gevoel dat komt van de Heilige Geest', 'de komst van Christus is de tijd vanaf Jezus' geboorte op aarde tot aan zijn kruisiging', 'de wederkomst is de tijd dat Jezus, onze Heiland, opnieuw naar de aarde zal komen om als Koning te regeren'. □

DE GENERAAL

Alma J. Yates

Toen mijn vader op zaterdagmorgen zei dat hij naar broeder Balster moest om te helpen hooien, zei ik dat ik thuis wel op alles zou letten. Sinds m'n negende had ik lopen opscheppen dat ik bijna een man was en dat ik bijna net zo goed als mijn vader voor de boerderij kon zorgen. 'Ik red het wel', zei ik nog eens nadrukkelijk toen papa naar de tractor liep. 'Laat mij nou maar op de boerderij letten.'

'Hoe zit het dan met de koeien en de Generaal die naar het weiland gebracht moeten worden?' vroeg papa. 'Kan jij dat helemaal in je eentje?'

Ik moest even slikken. De koeien waren geen probleem, maar ik was die oude Generaal helemaal vergeten.

'Ik kan Jakob wel helpen als hij de Generaal naar de wei moet brengen', riep mijn moeder vanaf de ladder. Zij wist dat ik een beetje bang was voor onze grote rode stier, die we de Generaal noemden, en als mijn vader niet in de buurt was bracht zij hem altijd naar het weiland.

'Ik heb geen hulp nodig', zei ik nadrukkelijk. 'Als je een man bent is het niet nodig dat je moeder de koeien voor je drijft.'

'De Generaal is niet vals of zo,' legde mijn vader uit, 'maar hij is wel eigenwijs.'

Ik knikte. Ik wist er alles van. Ik had hem zo'n beetje grootgebracht. Ik had hem gevoerd met de fles en later had ik hem uit een emmer leren drinken. Toen hij ouder werd, had ik hem gras en graan gebracht. Toch hield hij nog het meest van wortelen, dus haalde ik vaak een handvol worteltjes uit de kelder en die liet ik hem uit mijn hand eten.

Hij kneepte dan zijn ogen dicht en knabbelde lang op die lange, knapperige wortels alsof het oranje snoepjes waren.

Toen de Generaal nog een kalf was, mocht ik zelfs op zijn rug zitten. Maar daarna werd hij zwaarder dan 450 kilo.

Ik mocht hem nog steeds graag, maar wel op een afstand en ik zorgde altijd dat er een hek tussen ons in stond. Toch zei ik: 'Ik red het wel met de Generaal.'

Papa knikte. 'Ik weet dat je het kunt. Je bent een harde werker.' Hij startte de tractor en riep toen: 'Denk eraan, Jakob, dat je het hek aan het eind van het pad dicht doet als je de koeien naar de wei hebt gebracht. Ik wil niet dat ze in de alfalfa gaan grazen. Als ze daarvan eten worden ze zeker ziek en dan zouden we ze allemaal kwijt zijn.'

'Dat weet ik', zei ik.

Ik gaf de kalveren graan en hooi. Ik bracht voer naar onze drie varkens, Dandy, Pandy en Mandy. Ik raapte eieren in het kippenhok en gaf de kuikens hun voer. Ik strooide vers stro in de schuur zodat de koeien die avond in een zacht bedje konden liggen. Toen deed ik het hek van de omheining open om onze zeven melkkoeien en de Generaal naar het weiland te brengen.

Toen besloot de Generaal dat hij een slok water uit de trog wilde, dus wilden al die oude koeien ook wat drinken.

Die koeien deden altijd precies wat hij deed. Ik schreeuwde naar ze en ik zwaaide met een stok en ik dreigde dat ik een steen naar ze zou gooien, maar dat kon ze niets schelen. Zij volgden gewoon het voorbeeld van de Generaal. Ik moest gewoon wachten totdat dat koppige beest vond dat hij naar het weiland wilde.

Hij snuffelde aan ieder polletje gras, aan iedere paal en aan iedere steen tussen de omheining en het pad. En wat deden de koeien? Natuurlijk! Ook zij besnuffelden ieder polletje gras, iedere paal en iedere steen.

Omdat ik die koeien en de Generaal toch niet sneller vooruit kon krijgen, begon ik te mijmeren. Toen kwam er een grote groene kikker door het lange gras gesprongen en hij kwam op de grond vlak voor mijn voeten terecht. Ik laat een mooie kikker nooit ontsnappen, dus duurde het niet lang of ik had hem te pakken.

Niet zocht ik iets om mijn kikker in te doen, toen ik de grootste waterslang die ik ooit gezien had, gewaar werd. Hij lag te zonnen op een plat stukje rots. Ik liet de kikker vallen en greep de slang vlak achter zijn kop vast. Hij slingerde zich om mijn arm heen en stak zijn rode gespleten tong naar me uit, maar ik glimlachte alleen maar en ik liep terug naar de schuur voor een emmer, om hem erin te doen. De Generaal en de koeien liepen nu het pad af in de richting van het weiland, dus ik besloot dat ik eerst voor mijn slang zou zorgen en dat ik later het hek dicht zou doen.

Ik dacht niet dat ik erg lang weg was geweest. Ik stond stil voor een slok water, liet de slang in de drinkbak zwemmen en keek nog waar onze kat met haar vier jongen zat. Dat nam toch maar een paar minuten in beslag. Maar toen ik terug kwam, had dat knorrige beest besloten dat hij toch maar niet naar het weiland wilde. Hij was halverwege het pad omgekeerd, liep in de richting van het alfalveldje en de zeven koeien kwamen achter hem aan.

Toen ik zag dat de Generaal naar de alfalfa toe liep, liet ik de emmer vallen. Mijn slang glibberde eruit en kroop weg in het gras, maar op dat moment rende ik al naar het hek.

Ik kwam te laat. De Generaal en de koeien waren het hek al gepasseerd en ze liepen langs de greppel naar het alfalveldje. Gelukkig had hij niet zo'n haast. Hij moest steeds aan palen en graspollen snuffelen en met zijn staart de vliegen van zijn rug slaan. Maar ik wist dat hij, als hij eenmaal het alfalveldje bereikt had, er niet meer uit weg te slaan zou zijn. Hij zou daar blijven totdat hij zijn buik vol had; daarna zou hij gaan liggen, ziek worden en doodgaan. En die domme koeien zouden ook eten, ziek worden en samen met hem sterven.

Ik vond een grote stok en deed mijn zakken vol met stenen. Toen ging ik voor de neus van de Generaal heen en weer lopen. Ik zwaaide de stok boven mijn hoofd, stampte met mijn voeten, ik probeerde schreeuwend zijn aandacht te trekken, maar mijn keel zat zo dicht dat ik alleen maar een soort gepiep kon voortbrengen.

Ik greep in mijn zak, haalde er een grote steen uit, haalde naar achteren uit en gooide. De steen raakte hem precies op zijn neus. Met een schok kwam zijn kop omhoog, hij schudde hem heen en weer en blies boos door zijn natte neus.

Ik vond niet dat ik mezelf moest laten doden bij mijn pogingen om die domme koeien uit het alfalveld te houden. Ik liet mijn stok vallen, sprong over de greppel,

rende naar het hek, dook naar de grond en kroop op mijn buik onder het prikkeldraad door.

Toen ik eindelijk mijn ogen opendeed verwachtte ik dat de Generaal snuivend en trappelend aan de andere kant van het hek zou staan, maar hij was nergens te zien! Hij kuierde nog steeds langs de greppel in de richting van het alfalveld.

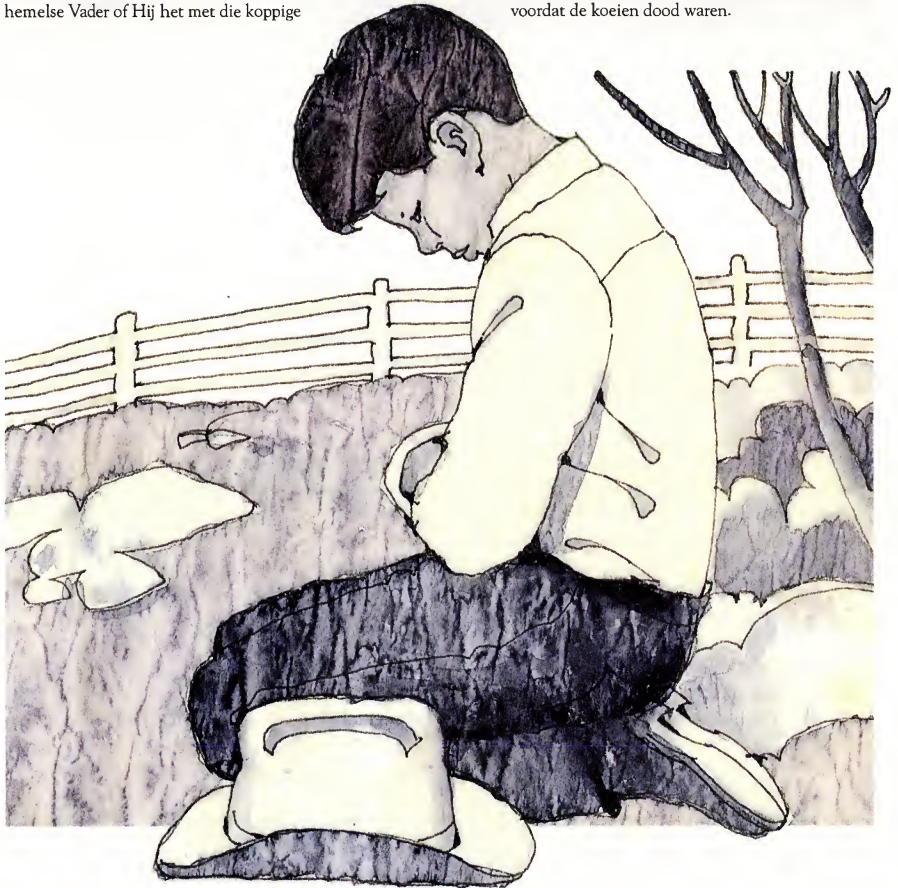
Ik dacht er even over om naar huis te rennen en mijn moeder te vragen of ze kwam helpen, maar dat kon ik gewoonweg niet over mijn hart krijgen, omdat ik tegen mijn vader had gezegd dat ik oud genoeg was om op de boerderij te letten.

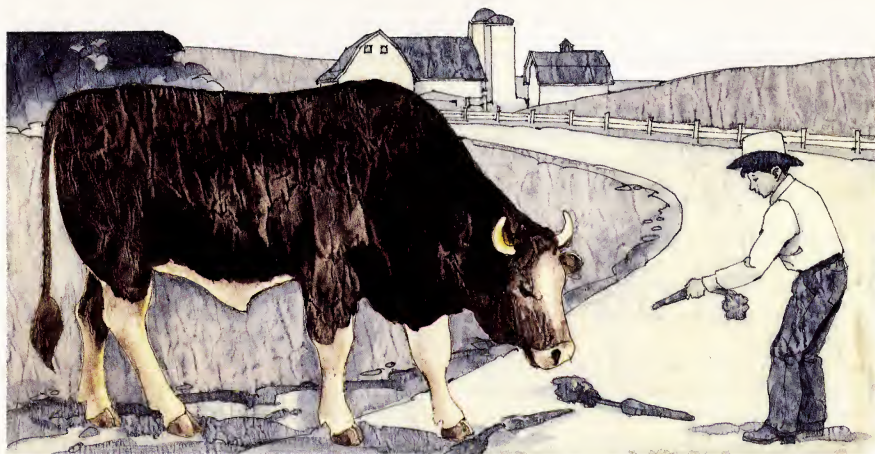
Toen bedacht ik me dat ik wel eens zou kunnen bidden. Mijn hemelse Vader zou me uit de nood helpen! Ik viel meteen op mijn knieën en vroeg aan mijn hemelse Vader of Hij het met die koppige

stier in orde wilde maken en hem naar de wei wilde sturen, van het alfalveld vandaan.

Toen ik klaar was met bidden dacht ik dat het goed zou zijn om even te wachten totdat mijn hemelse Vader de kans had gehad om die klus te klaren. Toen ik meende lang genoeg gewacht te hebben, keek ik in de richting van het weiland. Daar liep geen enkele koe. Ik keek het pad af. Geen koeien. Ik keek langs de greppel. En daar waren ze. Ze kuierden achter de stier aan in de richting van het alfalveld.

Ik kon het niet geloven. Had onze hemelse Vader me dan niet gehoord? Zou hij me niet helpen? *Misschien heb ik iets verkeerd gevraagd*, dacht ik. Weer viel ik op mijn knieën. Deze keer bad ik dat mijn vader klaar zou zijn met het hooi voor broeder Balster en dat hij thuis zou zijn voordat de koeien dood waren.

Het was een behoorlijk lang gebed. Ik wilde er zeker van zijn dat ik niets vergat. Toen ik klaar was, bleef ik op mijn knieën liggen wachten en ik telde tot 200 zodat mijn hemelse Vader genoeg tijd had om de boodschap aan mijn vader door te geven.

Toen ik opstond luisterde ik of ik het geluid van mijn vaders tractor hoorde. Ik hoorde niets. Ik zag alleen een vrachtwagen rijden. Ik wachtte en wachtte, maar mijn vader kwam niet. En de Generaal en de koeien waren bijna bij het alfalveldje.

Tranen stroomden over mijn wangen toen ik om de schuur heen holde, op zoek naar een plek waar ik me kon verbergen, zodat ik niet hoefde toe te kijken hoe de Generaal zijn dood tegemoet ging. Er was maar één plek waar ik heen kon: ik vloog de keldertrap af.

Ik knielde weer. Maar deze keer bad ik alleen maar dat mijn hemelse Vader me zou laten weten wat ik moest doen en dat ik dapper genoeg zou zijn om het te doen.

Toen ik mijn gebed beëindigd had, ging ik op een zak wortelen zitten nadenken. Ik trok een van de worteltjes eruit, veegde hem verstrooid af aan mijn broek en begon erop te kauwen. Toen had ik het ineens! Ik kon de Generaal met behulp van wortelen laten omkeren!

Haastig gooid ik de stenen uit mijn zakken en proppte ze vol met wortelen. Ook mijn armen had ik vol met wortelen. En zo vloog ik de keldertrap op, langs de schuur en naar de greppel. De Generaal stond nog steeds bij de greppel te kauwen en de koeien stonden kauwend vlak achter hem.

Ik sprak nog een keer snel een gebed uit, liep toen recht op de Generaal af en liet de grootste en dikste wortel vlak onder zijn neus op de grond vallen. Het beest keek niet eens op. Zijn grote, lange, rose tong slingerde zich om de wortel heen en bracht hem in zijn bek. Toen die wortel op was, keek hij me aan: hij wilde er nog een. Ik stak hem er eentje toe en begon achteruit te lopen in de richting van het hek in de verte. De Generaal zag hoe ik langzaam weglep. Eerst bewoog hij niet. Hij keek langdurig naar het alfalveld en langdurig naar mij. En toen kwam hij naar me toe.

Mijn hart ging wild tekeer, maar ik bleef naar het open hek toe lopen en om de zoveel stappen liet ik een wortel op de grond vallen. Zoals altijd bleven die domme koeien netjes achter de Generaal.

Ik weet niet hoe lang het geduurd heeft voordat ik op het pad was, maar toen ik er aankwam was ik zo uitgeput dat ik nauwelijks meer kon lopen. Zodra de zevende koe door het hek was liet ik de laatste twee wortelen vallen, ik rende naar het hek en deed het dicht. Ik bond het zelfs nog dicht met een stuk ijzerdraad. Toen knielde ik ter plekke neer om mijn hemelse Vader te danken.

Die avond heb ik aan tafel niet zitten opscheppen dat ik overal voor kon zorgen. Ik heb stilletjes zitten eten. Toen mijn vader me vroeg hoe het die dag gegaan was, mompelde ik zo'n beetje dat alles aardig goed gegaan was; en om over te kunnen gaan op een ander onderwerp vroeg ik of ik nog een boterham mocht. □

VADER- ZOONKAMP

Een van de doelen van de kerk is het gezin te sterken omdat het de basis-eenheid van de samenleving is. Daarom leren zusters hoe zij een goede moeder, en broeders hoe zij een goede vader worden.

De ring Rotterdam steunde dit goede streven onlangs door een vader-zoonkamp te houden in de Drunense duinen.

Zowel de kleine als de grote mannen lieten zich niet door de motregen weerhouden van dolle pret in de natuur. Onder leiding van broeder A.J. Bijkerk, raadgever in het ringpresidium, werd er een bij het kampvuur een discussie gehouden over het licht van de Heer, en de betekenis ervan in het dagelijks leven. En er werd groepsondericht gegeven.

Maar veel vaders en zoons vonden het bouwen van een eigen kampvuur en daarop koken toch wel het hoogtepunt. Iedereen kreeg ingrediënten voor een macaronischotel, maar of ieder ook werkelijk een als dusdanig herkenbaar gerecht produceerde ... In ieder geval was het fijn dat men daarna een toetje had om een en ander weg te spoelen.

Het weekeinde werd afgesloten met een stoer jongensspel: Britse bulldog, gevolgd door een opbouwende getuigenisdienst.

Vaders en zoons hadden een week-einde lang samen in één tent geslapen, en samen gepionierd, gekookt, gestooid en geleerd. De onderlinge band was erdoor versterkt.<

KERK OP BEURZEN

Naar verwachting zullen meer dan drie miljoen Duitstalige Europeanen kijken naar een reizende expositie van de kerk die in totaal tien beurzen aandoet in Duitsland, Zwitserland en Oostenrijk. Dat op zich is al bijzonder, maar het nieuws krijgt een nog een extra bijzonder tintje door te vermelden dat de expositie ontworpen is door een Nederlander, Johannes Mollemans.

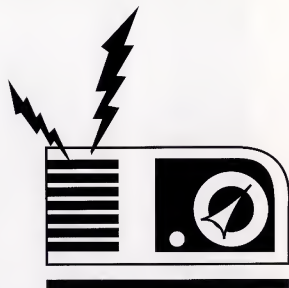
Broeder Mollemans, een in Duitsland wonende Nederlander, en voormalig bisschop van de wijk Eindhoven, heeft de expositie ontworpen. Over het thema van de expositie, het belang van een sterke gezinseenheid, en ons geloof in de Heiland, heeft hij gezegd: 'Wij voelen grote vreugde in onze kennis dat wij voor eeuwig met onze geliefden in de woningen van onze Hemelse Vader kunnen wonen, als wij hier een leven leiden dat strookt met het evangelie.'

Volgens Gabriele Sirtl, hoofd public relations voor het gebied Europa-West, heeft de beursexpositie van de kerk groot succes. In Salzburg, bijvoorbeeld, zijn in slechts enkele dagen maar liefst 290 serieuze verwijzingen voor de zendingen verzameld. Interessant detail is dat de stand van de kerk op de beurs in die stad onder meer bemand is door een broeder die zich vorig jaar heeft laten dopen na een bezoek aan de vorige expositie van de kerk op diezelfde beurs.

De rondreis van de expositie door het Duitstalige gebied wordt uiteindelijk in november in Stuttgart afgesloten.<

N I E U W S S N I P P E R S

RADIO

Per 1 september 1995 komen de uitzendingen van de kerk op de Nederlandse radio te vervallen. Daar belangengroepen voortaan zendtijd krijgen op basis van de omvang van hun achterban, en onze kerk in Nederland qua omvang sterk bij andere groepen achterblijft, wordt ons geen tijd op de radio meer beschikbaar gesteld.

Met dit einde aan de radio-uitzendingen komt er tevens een einde aan de gang die broeder C.R. Kirschbaum uit de wijk Haarlem vele malen per jaar naar Hilversum maakte. Twaalf jaar geleden nam hij dit werk van zuster Coby van Biemen over. Sindsdien heeft hij dertien uitzendingen per jaar verzorgd. Het algemeen sociale karakter dat hij aan de uitzendingen gaf, bracht hem in contact met veel mensen die geestelijke steun nodig hadden, van inactieve leden tot en met mensen die zelfmoord overwogen. In zijn antwoorden op hun vragen en problemen heeft hij zich vaak door de Geest geleid gevoeld.

Ook al betreurt ieder het ongetwijfeld dat er een einde aan de uitzendingen komt, broeder Kirschbaum kan terugkijken op een periode waarin hij aan zijn werk voor de radio grote voldoening over heeft gehouden.<

FAMILIEGESCHIEDENIS EN TEMPELWERK ONZE HEILIGE PLICHT

De laatste tijd onderstrepen het Eerste Presidium en de Raad der Twaalf dat het van groot belang is dat de leden zelf werken aan hun familiegeschiedenis, zelf namen van hun eigen voorouders inzenden voor tempelwerk, en dat ze dat tempelwerk zo mogelijk ook zelf doen. Dat wordt ook nog eens onderstreept in een brief van 6 april 1995 van ouderling Boyd K. Packer, waarnemend president van de Raad der Twaalf, aan de priesterschapsleiders. Hij legt uit waar de namen in de tempel terecht komen:

'Elke tempel heeft twee dossiers voor namen van overledenen voor wie plaatsvervangende verordeningen verricht kunnen worden, nl. het *inzenderdossier* (Engels: *family file*) en het *bezoekerdossier* (Engels: *temple file*). Het inzenderdossier bevat de namen die de leden van de kerk hebben ingediend voor tempelverordeningen, te verrichten door henzelf of door plaatsvervangers die zij hebben aangewezen. Het bezoekerdossier is de algemene namenvoorraad die de namen van overledenen bevat voor wie tempelwerk gedaan kan worden door tempelgangers die geen namen in het inzenderdossier hebben.'

Vervolgens voegt ouderling Packer gedetailleerde richtlijnen voor dit werk toe en vraagt dat 'de leden (...) volgens die richtlijnen te werk te gaan':

'Richtlijnen voor opname van namen in de inzender- en bezoekerdossiers

'Voor het inzenden van namen voor tempelverordeningen, op te nemen zowel in het *inzenderdossier* (Engels: *family file*) als in het *bezoekerdossier* (Engels: *temple file*), geldt het volgende:

1. De persoon moet ten minste één jaar geleden overleden zijn.
2. Als de persoon binnen de afgelopen 95 jaar geboren is, moet er vóór de inzending toestemming zijn verkregen van een levend familielid.
3. Om dubbel werk te voorkomen moeten namen van personen die voor 1500 geleefd hebben, gezonden worden naar: Family History Department, Medieval Families Unit, 50 East North Temple Street, Salt Lake City,

Utah 84150, USA [de sectie middeleeuwse geslachten van de afdeling familiegeschiedenis in Salt Lake City].

'4. Namen van overledenen die niet met elkaar of met de inzender verwant of door afstamming verbonden zijn, dienen niet ingezonden te worden.

'5. Datums van alle tempelverordeningen worden in de IGI (Internationale genealogische index) beschikbaar gesteld. Die index wordt ten minste één keer per jaar bijgewerkt.

'Voor het inzenden van namen voor tempelverordeningen, op te nemen in het *inzenderdossier* geldt bovendien het volgende:

'1. Normaliter mogen alleen namen van overledenen in het inzenderdossier opgenomen worden van wie de verwantschap met de familie die inzendt, is vastgesteld.

'2. Als verwantschap waarschijnlijk is maar niet bewezen kan worden omdat de archiefstukken onvolledig zijn, mogen de namen van de overledenen toch in het inzender-dossier opgenomen worden. In vele gevallen gaat het om personen die dezelfde achternaam hebben als een door de inzender geïdentificeerde voorouder die in dezelfde streek gewoond heeft.

'3. Leden die namen inzenden voor opname in het inzenderdossier dienen deel te nemen aan de verordeningen voor die overledenen of ervoor te zorgen dat vrienden en familieleden dat doen.

'4. De verordeningen voor overledenen van wie de naam in het inzenderdossier ligt, dienen zo gauw mogelijk te verricht te worden, omdat de dossieromvang in de tempel beperkt is. Namen die meer dan twee jaar in het inzenderdossier liggen, worden overgeheveld naar het bezoekerdossier, tenzij de tempelganger voor afloop van die periode een nieuwe afspraak met de tempel maakt.

'5. De tempelganger mag het tempelpersoneel om andere vragen die als plaatsvervanger kunnen optreden voor overledenen uit het inzenderdossier, als hij door leeftijd, ziekte, afstand of gebrekaan familieleden in zijn mogelijkheden beperkt is.

'Alle vroegere richtlijnen die niet met de huidige in overeenstemming zijn, zijn niet meer van kracht.'

Zendelingenpagina's

Deze maand besteden we in de Zendelingenpagina's aandacht aan Askold Meisner uit de wijk Apeldoorn, die op zending is in het zendingsgebied Athene; en Sérgio Ribeiro uit de wijk Amsterdam, die een zending vervult in het zendingsgebied Las Palmas.

Askold Meisner

Een oproep naar het zendingsgebied Athene: Leuk, even in twee maanden de zendelingenlessen in het Grieks leren. Althans, dat dacht ik. Het werd toch wat langer dan twee maanden. Na ongeveer een jaar kon ik me aardig redden. De eerste twee maanden waren in het smogrijke Athene. Daar kon ik mijn eerste echte zendingsindrukken opdoen: ik heb er kennis gemaakt met het langs de deuren gaan en werken met het straatbord. Die situatie met het straatbord loopt soms aardig uit de hand. Soms kunnen de Grieken heel onbeleefd zijn.

Gelukkig zijn ze vaak wel degelijk beleefd. Ze bieden je dan ook allerlei versnaperingen aan: zoetigheden vooral - bladerdeeg, in siroop gedrenkte koekjes en in suiker gedoopte vruchten. En andere calorierijke lekkernijen - die ik ze overigens nog nooit zelf heb zien eten. Je krijgt er gelukkig wel altijd een glas water bij.

De kerk is in Griekenland nog erg klein, maar er zit beweging in. De Grieken zitten nog te sterk aan hun orthodoxe traditie vast. Dat is vaak erg moeilijk voor zowel leden als onderzoekers.

Ik heb door mijn zending al veel vooruitgang gemaakt. Zowel optaal-

gebied, als in mensenkennis, evangeliekennis, getuigenis en het overwinnen van onnodige angsten. Zelf heb ik er spijt van dat ik vóór mijn zending nooit de Schriften bestudeerd heb, met name het Boek van Mormon. Door dat boek word ik elke dag weer geestelijk opgeladen en het is jammer dat ik dat vóór mijn zending gemist heb. Ik vind mijn zending te gek en ik ben dankbaar dat ik hier in Griekenland ben.

Sérgio Ribeiro

Ik ben in Angola geboren en op mijn elfde in Portugal gedoopt. Twee maanden na mijn doop voelde ik een drang om op zending te gaan. In februari 1993 kwam ik in Nederland aan. En na vele moeilijkheden en beproevingen ontving ik daar in oktober van datzelfde jaar mijn zendingsoproep.

Toen ik in februari 1994 in Las Palmas (Spanje) aankwam, liep mijn hart over van vreugde. Ik bevond me in het zendingsveld! Ik voelde me als Alma (zie Alma 29:9-10).

Tijdens de rit naar het zendingskantoor moest ik mijn zendingsdrang werkelijk bedwingen. Het liefste wilde ik de auto laten stoppen en mijn getuigenis aan de voorbijgangers geven, hun mijn naambordje laten zien en mij voorstellen als een zending van Jezus Christus.

Ik heb hier in het zendingsveld onvergetelijke ervaringen. Ik ben dan ook erg gelukkig. Het is moeilijk om de grote verandering te omschrijven die ik heb doorgemaakt, en hoe gelukkig ik me voel nu ik een werk-

Ouderling Meisner in Tessaloniki.

Zendingenpagina's

Verbroedering met een inboorling.

tuig in de handen van de Heer ben bij het redden van zielen.

Ik kan alleen maar zeggen dat ik met heel mijn hart weet dat dit Gods werk is. Joseph Smith is een profeet, en hij heeft werkelijk God gezien. Ik getuig dat hij het Boek van Mormon vertaald heeft. Ik nodig u uit om dat geweldige boek te blijven bestuderen, want het heeft macht tot het redden van mensenzielen.

Mijn hartelijke dank voor de liefde en steun die ik van de leden van de wijk Amsterdam krijg, met name de familie De Bruijn. Moge God u zegenen.<

Nieuwe zendinge

Naam: Anna Knight
Unit: Lelystad
Aanvang zending: 10 mei 1995
Opleidingsinstituut: Provo
Zendingsgebied: Athene

Nieuwe zending

Naam: Geoffrey Uyleman
Unit: Den Haag-Scheveningen
Aanvang zending: 13 juli 1995
Opleidingsinstituut: Lingfield
Zendingsgebied: Leeds

Zendingsechtpaar

Naam: Joseph Dezaire
Unit: Zoetermeer

Naam: Else Dezaire
Zendingsgebied: Sofia

Broeder en zuster Dezaire zijn zendingen met een onderwijskundige opdracht.

Engeland / Wales

Renate Bijkerk

England Bristol Mission,
Southfield House, 2 Southfield Road,
Westbury-on-Trym, Bristol,
BS9 3BH, Engeland

Desiree Broekzitter/

Iowah Munters

England London South Mission,
484 London Road, Mitcham, Surrey,
CR4 4ED, Engeland

Jos den Brouwer/

Geoffrey Uyleman

England Leeds Mission,
Technocentre, Station Road,
Horsforth, Leeds, Yorkshire,
LS18 5BJ, Engeland

Natasja Claessens /

Emilio Nicolì /

William Croese

England Manchester Mission,
Paul House, Stockport Road,
Timperley, Altrincham, Cheshire,
WA15 7UP, Engeland

Lieven Kempnaers

England Birmingham Mission,
185 Penns Lane, Sutton Coldfield,
West Midlands, B76 8JU, Engeland

Onne de Jonge

England London Mission,
64/68 Exhibition Road, South Ken-
sington, Londen SW7 2PA,
Engeland

Schotland

Micha de Jong/Christa De Vijlder

Scotland Edinburgh Mission,
'Boroughfield', 32 Colinton Rd.,
Edinburgh, EH10 5DG, Schotland

Verenigde Staten

Dimitri Mooij

Pennsylvania Philadelphia Mission,
300 W. State Street, Suite 107,
Media, Pennsylvania 19063, USA

Spanje

Sergio Ribeiro

Zendingsgebied Las Palmas,
Avenida Rafael Cabrera 4-6A,
35002 Las Palmas,
Canarische Eilanden, Spanje

Bulgarije

Joseph en Else Dezaire

Sofia Bulgaria Mission,
Boul. Tsar Boris III 94,
1612 Sofia, Bulgarije

Nederland

Inge Baetens

Zendingsgebied Amsterdam,
Noordse Bosje 16,
NL-1211 BG Hilversum

West-Indië

Henny Aroeman

Zendingsgebied West-Indië,
Carlleigh House, suite 3,
Golf Club Road, Christ Church,
Barbados, West-Indië

Andy Ruiter

Albergstraat 10,
Paramaribo, Suriname

Griekenland

**Bob De Blick/Peter De Greyt/
Askold Meisner/David Muntinga/
Anna Knight**

Zendingsgebied Athene,
Papadiamanti Straat 4,
Paleo Psychiko 15452,
Athene, Griekenland

Duitsland

Barbara Beute/Antje Pen-Kerkhoven/

Cathalina Teske/Anneke van Til

Frankfurt-tempel,

Talstrasse 10,

D-61381 Friedrichsdorf

Anton en Annie van Dam

Talstrasse 64, D-61381 Friedrichsdorf

Cornelis en Rineke de Bruijn/Romy Mooij/

Hubertina van Schaik

Taunusstrasse 17, D-61381 Friedrichsdorf

Dan van de Wetering

Deutschland-Mission Frankfurt,

Arndtstrasse 18, D-60325 Frankfurt

Ga je op zending?

*Stuur ons dan je naam, zen-
dingsgebied, uit welke wijk of
gemeente je komt, wanneer je
zending begint, naar welk op-
leidingsinstituut je gaat - en
vooral: een goede pasfoto!
Ons adres staat helemaal
voarin De Ster.*

'GEEF MIJ MEER REINHEID'

'Heiligt u, ja, zuivert uw hart, en reinigt uw handen en uw voeten voor Mij, opdat Ik u moge reinigen' (LV 88:74).

Er was vrede gekomen onder het volk van Zarahemla, en daarmee een bloeiende spiritualiteit. Duizenden voegden zich bij de kerk; het werk van de Heer vond met een verbazingwekkende snelheid voortgang (zie Helaman 3:20-34). Een van de oorzaken van deze wonderbaarlijke periode was het reine hart van de leden van de kerk.

WIJ KUNNEN ONS HART REINIGEN

In het boek Helaman wordt beschreven welk proces het volk van Zarahemla doormaakte, waardoor zij die reiniging konden ondergaan. Er staat dat zij 'tot bekering werden gedoopt' (Helaman 3:24), in de naam van Jezus Christus geloofden (vers 28), en zich daarbij verlieten 'op het woord van God' (vers 29-30). Nederigheid was essentieel, evenals vasten en gebed (vers 35).

Dat is wat wij onder andere moeten doen om ons leven te reinigen. Het belangrijkste aspect van dat proces is natuurlijk de verzoening van Jezus Christus. Geen enkele inspanning van onze kant zou toereikend zijn om ons te reinigen, als Jezus niet voor onze zonden had geboet. Maar als wij ons echt bekeren en ernaar streven de geboden te onderhouden, zal de verzoening van de Heiland ons schoonwassen en dat stelt de Heilige Geest in staat om ons hart te reinigen (zie 3 Nephi 27:19-20).

Jezus Christus is ook ons voorbeeld. President Howard W. Hunter heeft ge-

ILLUSTRATOR: SHIER LYNN DOTY

zegt: 'In iedere situatie dienen wij ons af te vragen: "Wat zou Jezus doen?," en dan zo moedig te handelen volgens het antwoord op die vraag. (...) Wij dienen ons in te spannen om te worden als Christus, het enige voorbeeld in deze wereld dat volmaakt en zonder zonde is.' (*De Ster*, januari 1995, blz. 81.)

ALS WE GOD LIEFHEBBEN, DIENEN WE HEM MET EEN REIN HART

Jezus heeft ons eraan herinnerd dat liefde voor God het eerste en voornaamste gebod is en dat liefde voor anderen 'daaraan gelijk' is (Matteüs 22:37-40). Paulus heeft erop gewezen dat liefde 'uit een rein hart' moet worden geschonken (1 Timoteüs 1:5). De arme weduwe die haar twee penningen in de offerkist deed, bezat die eigenschap (zie Marcus 12:42-44).

In onze tijd zijn er veel mensen die zo'n rein hart bezitten. Bonnie

Hammond is samen met haar man, ouderling F. Melvin Hammond (nu een van de Zeventig), op zending geweest. Hij was zendingspresident in Bolivia. Zij heeft ons verteld over een zuster die daar lid werd van de kerk. 'Zij had een sterk geloof. Ze betaalde een volledige tiende. Eens per maand vastte ze gedurende 24 uur. Ik heb gezien hoe ze met gezwollen enkels de heuvels aan de voet van het Andesgebergte beklom om de elf zusters die haar waren toegewezen te bezoeken. Ze sloeg nooit een maand over. Ze ging de extra mijl, al werd dat niet van haar gevraagd: als een zuster niet thuis was, beklom ze de berg opnieuw om die zuster toch nog te kunnen bezoeken.

Zij kende de Heiland, de goede herder. Zij wist dat ook zij een herder was en zij voedde haar schapen met het zuivere evangelie van Christus.'

De enige manier waarop wij ons hart kunnen zuiveren is door de verordeningen van het evangelie en door de navolging van de Meester in woord, gedachte en daad. Sommigen raken misshien ontmoedigd als zij niet direct die zegening ontvangen. Zolang we ons echter met 'een berouwvol hart en een bedroefde geest' (zie 2 Nephi 2:7) tot de Heiland wenden, kunnen we er zeker van zijn dat zijn verzoening de macht heeft ons leven te reinigen en ons hart te zuiveren.

- *Wat is het verband tussen het reinigen van ons hart en de macht van de verzoening?*
- *Welke dingen kunnen ons afhouden van de reiniging van ons leven?* □

HAAR ZENDINGSGEBIED

Ruth McOmber Pratt en
Ann South Niendorf

Františka Veselá werd in 1881 geboren en was de jongste van tien kinderen. Het gezin woonde in een klein dorpje in het zuiden van Bohemen (nu Tsjechië). Ze 'was gezegend met een godsdienstige moeder die het karakter van een engel had' – een invloed die gedurende Františka's hele leven een bron van kracht was.¹

Toen haar moeder was overleden, ging de achttienjarige Františka naar Wenen om bij haar oudere zus te wonen. In 1904 trouwde ze daar met Frantisek Brodil, en ze werden gezegend met twee dochters, Františka (later Frances) en Jana (later Jane).

In 1913 kwam ze in aanraking met het herstelde evangelie, en ze liet zich in de Donau dopen. De doop werd laat op een stormachtige avond verricht om anti-godsdienstige vervolging te vermijden. 'Mijn hart zwol op van voldoening, en bij mijn bevestiging voelde ik mij met een nieuwe kracht vervuld', zei ze later. Haar man, 'die de kerk altijd goed gezind was', werd nooit lid.

Het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog zette een domper op Františka's nieuw gevonden vreugde in het herstelde evangelie. Tijdens de oorlog hielden zij en een handjevol Weense zusters bijbelstudiebijeenkomsten, waardoor zij 'het evangelielicht brandende hielden toen alle plaatselijke broeders in het leger waren en de zendingen teruggeroepen waren'.²

Aan het einde van de oorlog raakte Františka's man zijn baan kwijt toen

alle Tsjechen die bij de Oostenrijkse overheid in dienst waren, vervangen werden. In 1919 verhuisde het gezin naar Praag (in het pas gevormde Tsjecho-Slowakije). Kort daarna stierf hij.

Het leven was zwaar voor de weduwe en haar twee jonge dochters. Alleen in een vreemde stad, met niet meer dan het beetje geld dat Františka's broer kon sturen, waren ze de hongerdood nabij. Hun geestelijke honger was even intens; twee jaar gingen voorbij zonder enig contact met de kerk.

Toen, in antwoord op Františka's brieven aan het zendingsgebied Duitsland-Oostenrijk, werd ze bezocht door twee ouderlingen van de gemeente Wenen. Zij doopten haar twee dochters, de eerste in Tsjecho-Slowakije gedoopte leden van de kerk.

Ondanks Františka's nimmer aflatende inspanningen en gebeden zou het nog jaren duren voor er weer zendelingen naar het land kwamen. Maar ook al waren zij volkomen van de kerk geïsoleerd, het evangelie leefde in het gezin Brodil zo sterk dat Františka's dochter Frances nog steeds volhoudt dat ze met het evangelie is opgegroeid.

Na tien jaar bidden om de terugkeer van de zendelingen naar hun land, kreeg Františka het gevoel dat ze een brief naar het Eerste Presidium moest schrijven. (Toen waren er nog geen richtlijnen van de kerk waarin de leden wordt aangeraden de plaatselijke leiders aan te spreken.) 'Ik leek wel door

een onzichtbare macht aangespoord', zei ze. 'Dat zou mijn laatste poging worden. Ik wist zeker dat de Heer de rest zou doen'.³

Tot Františka's grote vreugde had haar brief aan president Heber J. Grant direct resultaat. Op 24 juli 1929 was de familie Brodil er getuige van dat ouderling John A. Widtsoe van het Quorum der Twaalf Apostelen Tsjecho-Slowakije toewijde aan de prediking van het evangelie. Hij opende het zendingsgebied Tsjecho-Slowakije, met Arthur Gaeth als president.

Františka zei over die heerlijke gebeurtenis: 'Maar weinig mensen zullen beseffen hoe blij we waren; we hadden al jaren gebeden dat deze dag zou komen. (...) Wij danken de Heer uit het diepst van ons hart.'

Op haar levensavond 'bemoederde' Františka de zendelingen, ze hielp bij de vertaling van zendingsbrochures, ze gaf les in de zondagsschool totdat de zendelingen Tsjechisch konden spreken, en ze was de eerste presidente van de zustershulpvereniging in haar land.

Františka Brodilová overleed in 1931. In een 'In memoriam' schreef president Gaeth: 'Zuster Brodilová's christelijke uitstraling zal bij ons voortleven. (...) Ze was een moeder, raadgeefster en voorbeeld voor ons.'

De woorden van president Gaeth bleken profetisch te zijn; de moederlijke invloed van Františka duurde inderdaad nog lang na haar dood

WAS TSJECHO-SLOWAKIJE

voort. In 1936 werd president Gaeth ontheven van zijn functie als zendingspresident; hij werd opgevolgd door Wallace Toronto. President Toronto bleef 32 jaar in functie (het langst

van alle zendingspresidenten in de kerk), ook gedurende de moeilijke jaren van de Tweede Wereldoorlog en voor een groot deel van de veertig jaar dat Tsjecho-Slowakije onder com-

munistisch bestuur stond en de kerk ondergronds moest gaan werken. President Toronto kon vaak niet anders dan de Tsjechische heiligen op afstand helpen.

Toen president Toronto in 1968 overleed, werden William South en zijn vrouw gevraagd de Tsjechische leden van de kerk in hun geloof te sterken. President Souths vrouw was Jane Brodil South, Františka's dochter. Toen president South in 1977 problemen met zijn gezondheid kreeg, werden Calvin McOmber en zijn vrouw Frances Brodil McOmber (Františka's andere dochter) gevraagd hun taak over te nemen. Dit deden ze tot 1980, toen president McOmber overleed.⁴

Het duurde nog eens tien jaar voor de kerk in Tsjecho-Slowakije weer officieel erkend werd. Maar het geloof en de volharding waarvan Františka Brodilová zo'n voortreffelijk voorbeeld was geweest, zijn een erfgoed geworden dat generaties Tsjechische heiligen tot steun is. □

NOTEN

1. Citaten zonder voetnoot komen uit Arthur Gaeth, 'Praying a Mission into Existence', *Millennial Star*, 31 maart 1932, blz. 193-197.

2. 'Mother of Prague Mission is Dead', *Church News*, 13 februari 1932, blz. 2.

3. Jane Brodil South en Blanch South Fox, 'Praying a Mission into Existence', in Dorothy South Hackworth, *The Master's Touch*, 2 delen (Salt Lake City: Bookcraft, 1961, 1988), 1:277.

4. Zie Kahlile Mehr, 'Czech Saints: A Brighter Day', *Ensign*, augustus 1994, blz. 46-52.

FOTO'S GERMAÏSTI MET TOEGEWIJNING VAN RUTH MCCOMBER PRATT

UW HUWELIJK EN DE BERGREDE

Paul K. Browning

Een paar jaar geleden gingen Rick en Jeannette in therapie omdat ze hulp nodig hadden bij het oplossen van de problemen waar hun huwelijk aan onderdoor ging. De therapeut hoorde hun verhalen aan. Beiden vertelden hem hoe de ander tekortgeschoten was. Hun verbittering was zo diepgeworteld dat de therapeut zich afvroeg of het ooit weer goed zou komen tussen die twee. Maar in zijn pogingen hen te helpen, dacht hij aan de bergrede. Hij herinnerde zich dat president Harold B. Lee de bergrede de 'grondwet voor een volmaakt leven' had genoemd (*Decisions for Successful Living*, Salt Lake City: Deseret Book Company, 1973, blz. 57).

De therapeut gaf het stel een bijbel en vroeg hun Matteüs 5 tot en met 7 op te slaan. 'Willen jullie deze week de bergrede drie keer hardop samen doorlezen?' vroeg hij. 'En willen jullie na elke keer doorlezen ieder ten minste één ding opnoemen dat jij moet veranderen om je leven in overeenstemming met die leringen te brengen? Je gaat dus

niet zeggen wat de ander moet veranderen. Kijk alleen naar wat *jij* moet veranderen.' Aarzelend stemden ze toe.

Toen ze de daaropvolgende week het kantoor van de therapeut binnentapten, deden ze vriendelijk tegen elkaar. Ze waren klaar om te praten over manieren om elkaar tegemoet te komen en samen te werken. Hun leesopdracht had minstens drie goede gevolgen gehad. Ten eerste was door het lezen van de Schriften de Geest in hun huwelijk teruggekomen. Ten tweede had die opdracht hen gedwongen om hun eigen motieven en gedrag onder de loep te nemen en niet naar hun partner te kijken. En ten derde

hadden ze de opdracht vervuld zonder te ruziën.

De bergrede bevat vele beginselen die een huwelijk, al of niet in de problemen, ten goede komen.

VERGEEF ELKAAR

Richard en Karin waren twintig jaar getrouwd. Toen ze de eerste keer met hun huwelijksproblemen bij een therapeut kwamen, klaagde Karin dat Richard wreed, manipulatief, onattent en opvliegend was. De therapeut keek naar Richard in de verwachting van hem een ander verhaal te horen, maar tot zijn verbazing was hij het met Karin eens. Later bleek dat Richard een slecht zelfbeeld had en dat probeerde

Het huwelijk van Rick en Jeannette ging kapot aan wantrouwen en wrok. Door samen de raad van de Heiland in de bergrede te lezen, werd de kloof van onbegrip overbrugd.

te compenseren door Karin en de kinderen zijn wil op te leggen. Richard erkende dat hij hulp nodig had en zei dat hij graag wilde veranderen.

In het jaar dat volgde zag de therapeut hoe Richard geleidelijk vriendelijker en attent werd. Richard was blij dat hij bleek te kunnen veranderen en voelde zich goed over zichzelf. Toch vroeg Karin echtscheiding aan. Hoewel Richard Karin in het verleden inderdaad slecht had behandeld, had hij zich bekeerd en veranderd. Maar de littekens zaten diep bij Karin en ze kon hem niet vergeven.

Het verhaal van Richard en Karin staat niet op zichzelf. Veel echtparen koesteren jarenlang verwijten naar elkaar toe, en gebruiken soms de herinnering aan de pijn als rechtvaardiging om elkaar te straffen. Door hun onwil om te vergeven stopt de communicatie, en de interactie verloopt steeds stroever.

De Heiland heeft onderwezen: 'Want indien gij de mensen hun overtredingen vergeeft, zal uw hemelse Vader ook u vergeven; maar indien gij de mensen niet vergeeft, zal ook uw Vader uw overtredingen niet vergeven' (Matteüs 6:14–15).

Een huwelijk kan bezwijken onder het gewicht van onvergeven misstappen, zoals bij Richard en Karin. De Heiland stelt een alternatief voor: 'Wees vriendelijk jegens uw tegenpartij, tijdig, terwijl gij nog met hem onderweg zijt' (Matteüs 5:25). Dat wil niet zeggen dat we alles goed moeten

vinden of over ons heen moeten laten lopen. Het betekent dat we naar een compromis moeten streven of duidelijk maar vriendelijk moeten zeggen wat we van het optreden van onze partner vinden. En omdat het onmogelijk voor ons is om van iedereen alle motieven en problemen te kennen, zegt de Heer: 'Het is van u vereist alle mensen te vergeven' (Leer en Verbonden 64:10).

Sleutels tot vergeving

1. Bekijk de situatie vanuit het gezichtspunt van uw partner.
2. Ga in de schoenen van uw partner staan en stel u voor hoe graag u vergeving zou willen krijgen.
3. Denk aan alle goede punten van uw partner. Het positieve weegt bijna altijd zwaarder dan het negatieve.
4. Spreek alleen wanneer u weet dat u uw emoties in bedwang heeft.
5. Kijk niet naar wie gelijk of ongelijk heeft.
6. Stel u open voor de Geest. De Heilige Geest zal u helpen vergeven.

GA DE TWEDE MIJL

Jan en Marian besteedden veel van hun tijd aan discussies over wie het meeste in hun huwelijk deed. Ze dachten dat hun huwelijk alleen maar zou slagen als ze een fifty-fifty-relatie hadden. De een vond de ander oneerlijk. Ze waren constant boos dat de ander zo weinig in het huwelijk inbracht.

Lang geleden heeft de Heiland een oplossing voor dit probleem aangereikt: 'Wil iemand met u rechten en uw hemd nemen, laat hem ook uw mantel; en zal iemand u voor één mijl pressen, ga er twee met hem.

'Geef hem, die van u vraagt, en wijs hem niet af, die van u lenen wil' (Matteüs 5:40–42).

Toen Jan en Marian ophielden met te kijken naar wat ze van de ander konden krijgen en zich drukker gingen maken om wat ze de ander konden geven, ging het beter met hun huwelijk. Mormon heeft gezegd dat 'naasteliefde (...) de reine liefde van Christus (is)' en dat naasteliefde zichzelf niet zoekt (zie Moroni 7:45, 47). In de bergrede staat hoe je dat in de praktijk brengt: 'Alles nu wat gij wilt, dat u de mensen doen, doet gij hun ook aldus' (Matteüs 7:12).

Om dat in de praktijk te kunnen brengen, moesten Jan en Marian beiden uitzoeken wat de ander nou echt wilde. Marian was romantisch aangelegd, hield van een lief briefje, af en toe een bloemetje, en ze wilde vaak horen dat hij van haar hield. Aan de andere kant vond Jan dat hij het beste 'ik hou van je' kon zeggen door in huis te klussen, de tuin netjes te houden en voor een goed inkomen te zorgen. Beiden hebben gelijk. Toen ze eenmaal in de gaten hadden dat hun 'liefdestaal' verschillend was, gingen ze elkaars taal spreken. Het gevolg was dat ze elkaars inbreng in het huwelijk eerlijk begonnen te vinden.

Sleutels tot eerlijkheid in het huwelijk

1. Concentreer je op het geven.
2. Houd niet bij hoeveel je geeft en hoeveel je krijgt.
3. Let op de behoeften van uw partner en onderken dat ze waarschijnlijk anders zijn dan die van u.
4. Leer elkaars 'liefdestaal' spreken.

'OORDEELT NIET'

Fred en Jacqueline wilden een nieuw huishoudelijk apparaat kopen. Ze gingen vaak samen de winkels langs en vergeleken de verschillende modellen. Uiteindelijk vonden ze er een die

hen allebei beviel, maar ze aarzelden vanwege de hoge prijs. De volgende dag ging Fred alleen naar de winkel en kocht hij het apparaat om Jacqueline te verrassen. Hij liet het bezorgen op een moment dat zij er niet was. Toen Jacqueline terugkwam en het apparaat zag staan, was ze boos. Ze beschuldigde Fred ervan dat hij onnadenkend was geweest door haar niet in de uiteindelijke beslissing te kennen. Haar beschuldigingen ont-aardden in ruzie.

Oordelen is vaak de bron van conflicten in een huwelijk. Meestal, zoals bij Fred en Jacqueline, zijn onze oordelen op verkeerde veronderstellin-

De bergrede bevat veel evangeliebeginselen die tot succes in het huwelijk leiden. Sommige daarvan zijn vergeving, dienstbetoon, geduld, luisteren, nederigheid en liefde.

gen gebaseerd. Zowel de veronderstellingen als de beschuldigingen kunnen tot kwaadheid en wrok leiden.

De Heiland heeft gewaarschuwd: 'Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt; want met het oordeel, waarmee gij oordeelt, zult gij geoordeeld worden (...)

'Wat ziet gij de splinter in het oog van uw broeder, maar de balk in uw eigen oog bemerkt gij niet?' (Matteüs 7:1-3).

Als we een hard oordeel over onze huwelijkspartner vellen, is dat meestal een indicatie dat er in ons eigen leven iets mis is. We kunnen onszelf beter afvragen: *Waarom erger ik me zo aan dit gedrag of die houding van mijn partner?* Het antwoord op die vraag zal ons helpen de balk uit ons eigen oog te doen (zie Matteüs 7:5) en minder geneigd te zijn fouten bij de ander te zoeken.

Sleutels om niet te oordelen

1. Houd de communicatiekanalen open. Echtparen die regelmatig de tijd nemen om te praten, zullen niet zo snel ernstige misverstanden hebben.
2. Wees realistisch in uw verwachtingen van uw partner.

3. Geef uw partner het voordeel van de twijfel.

4. Bedenk dat iedereen z'n eigen sterke en zwakke punten heeft. We groeien allemaal in ons eigen tempo.

5. Zoek naar gebieden waarop u kunt veranderen, niet uw partner.

BEHEERS UZELF

John en Katinka riepen de hulp van een huwelijkstherapeut in. 'John heeft van die woedeaanvallen', zei Katinka. 'Hij is altijd maar boos, en meestal weet ik niet eens waarom.'

Naarmate het gesprek vorderde raakte John steeds meer geïrriteerd. Ineens stond hij op en schreeuwde naar z'n vrouw: 'Wat een onzin allemaal! Jij bent degene die in therapie moet, niet ik!' Toen stormde hij de kamer uit; Katinka bleef trillend en bleek zitten.

Het is onmogelijk om bij zulke kwaadheid de Geest bij ons te hebben. De Heiland heeft de Nephieten gezegd: 'De geest van twisten (...) is niet van Mij, maar is van de duivel' (3 Nephi 11:29). Als we ruzie in ons huis toelaten, scheppen we een sfeer waarin Satan een wig tussen de gezinsleden kan drijven. Vaak zijn we kwaad uit eigenbelang; onze slechtste emoties komen dan boven.

In de bergrede heeft de Heiland zich tegen dergelijke boosheid uitgesproken: 'Een ieder, die in toorn leeft tegen zijn broeder, zal vervallen aan het gerecht. Wie tot zijn broeder zegt:

Leeghoofd, zal vervallen aan de Hoge Raad, en wie zegt: Dwaas, zal vervallen aan het hellevuur' (Matteüs 5:22).

Merk op dat deze passage ons zegt niet aan scheldpartijen mee te doen. Hoe vaak gebruiken gezinsleden geen kleinerende namen en kreten om een ander te kwetsen?

Het alternatief voor kwaadheid is zelfbeheersing. Dat wil niet zeggen dat we nooit ons ongenoegen mogen uitspreken of aanstootgevend gedrag mogen corrigeren. Maar als we dat doen, moeten we voor ogen houden dat het *gedrag* aanstootgevend is, niet de persoon die gecorrigeerd wordt. De raad van de Heer is dat we 'zachtmoedigheid, ootmoed en (...) ongeveinsde liefde' moeten betrachten, 'intijds [= tijdig] met scherpe woorden [= duidelijkheid] bestraffende, wanneer door de Heilige Geest daartoe gedreven, en dan daarna een toename van liefde tonende jegens hem, die gij hebt bestraft, opdat hij u niet als zijn vijand beschouwe' (LV 121:41, 43).

De sleutels zijn zelfbeheersing en liefde. Deze eigenschappen krijgen we niet van de ene dag op de andere; ze vereisen geduld.

Sleutels tot het omgaan met kwaadheid

1. Als u zich kwaad voelt worden, vraag uzelf dan af: *Wie is erbij gebaat als ik mijn kwaadheid uit?* Als de desbetreffende persoon niet gebaat is bij uw kritiek, kunt u die beter voor u houden.

2. Als het nodig is om te bestraffen, doe dat dan snel en duidelijk, en behandel daarna de gecorrigeerde persoon met nog meer liefde.

3. Ga niet schelden, vooral niet als u boos bent.

4. Probeer ook op andere gebieden uw zelfbeheersing te vergroten.

5. Probeer de Heilige Geest bij u te houden. U kunt bij onbeheerste woede de Geest niet voelen.

DE BERGREDE KAN ONS HELPEN

De bergrede bevat nog meer evangeliebeginselen voor een succesvol huwelijk. Sommige daarvan zijn dienstbetoon, geduld, luisteren, nederigheid en liefde. Deze eigenschappen komen niet zomaar in een huwelijk. De sterkste huwelijken zijn zo geworden omdat de huwelijkspartners er moeite voor doen.

In de Schriften worden man en vrouw 'één vlees' genoemd (Genesis 2:24). Hoewel iedere huwelijkspartner zijn of haar eigen identiteit behoudt, raken hun leven en verlangens verweven. In ons streven naar die eenheid in het huwelijk en de overwinning op onszelf in het dienen van een huwelijkspartner, is de gave van de Heilige Geest onze grootste hulp. Naarmate wij meer één worden, wordt ons huwelijk hemelser en benaderen we het ideaal dat door de Heiland in de bergrede is omschreven: 'Gij dan zult volmaakt zijn, gelijk uw hemelse Vader volmaakt is' (Matteüs 5:48). □

Engelen aan mijn zijde

Lara Mayo Bangerter

Het was mijn beurt om iemand aan te houden en met hem over de kerk te praten. Ik was pas twee dagen in Duitsland, en ik was doodsbang voor de mensen en voor mijn roeping als zendeling.

Koortsachtig zocht ik de straat af naar iemand van wie ik dacht dat hij positief zou reageren. Ik vroeg me af hoe ik dat ooit nog achttien maanden moest blijven doen.

Ik wilde mijn collega niet laten merken hoe bang ik was, dus ik hield mijn adem in en liep een stukje mee met een vrouw die voorin de veertig was. Maar in plaats van haar de vragen te stellen die ik van plan was, wendde ik me van haar af en begon hard te lopen. De angst om te worden afgewezen was meer dan ik aankon – ik moest ontsnappen.

Toen ik eindelijk in staat was om normaal te denken, begon ik me enorm opgelaten te voelen. Wanhopig had ik me willen verbergen. Ik had mijn angst laten zien, die me ervan had weerhouden een goed zendeling te zijn.

Helaas verdween mijn zwakheid

niet na verloop van tijd. Ik begon me bezorgd af te vragen of ik dan nooit een gelukkig, dapper en succesvol zendeling zou kunnen zijn. Mijn zwakheid werd het voornaamste onderwerp van al mijn persoonlijke gebeden.

Niets leek te helpen, en ik was al ongeveer twee weken op zending. Toen gebeurde het, op een koude lentemorgen, terwijl mijn collega bezig was het ontbijt klaar te maken. Ik zat op de grond teksten over zendingswerk op te zoeken en op te lezen.

'Leer en Verbonden 84:88', zei ik. 'En wie u ook ontvangt, daar zal Ik eveneens zijn.' Mijn stem stokte. Plotseling besepte ik dat ik, als zendeling, goddelijke hulp had.

Ik begon opnieuw: 'En wie u ook ontvangt, daar zal Ik eveneens zijn, want Ik zal voor uw aangezicht uitgaan. Ik zal aan uw rechterhand en aan uw linkerhand zijn, en Mijn Geest zal in uw hart zijn, en Mijn engelen zullen rondom u zijn om u te bemoedigen.'

Ik had geen redenen om bang te zijn de mensen in het evangelie te onderwijzen. Mijn hemelse Vader was aan mijn rechter- en mijn linkerhand, en zijn engelen waren rondom mij, om me sterk te maken. Vanaf die ochtend probeerde ik me, iedere keer wanneer een golf van angst me overviel, al die engelen voor te stellen rondom mijn onderzoeker, mijn collega en mij. Met zó'n hulp kon ik niet verliezen. □

KUNSTWERKEN VAN MORMOONSE INDIANEN IN HET ZUIDWESTEN VAN DE VERENIGDE STATEN

Tawa Kachina, geweven decoratie, wever onbekend. Deze Hopi-decoratie, die de zon voorstelt, is geweven uit yucca-bladen. Dergelijke decoraties werden traditioneel gegeven als huwelijksgeschenk.

Boven: Regen en hagel, 1978, zandschildering op een plank, vervaardigd door Christine Allen. Van oudsher werden zandschilderingen gemaakt voor gebruik bij godsdienstige ceremoniën. Rechts: Huwelijksvaas, 1983, gebakken klei, vervaardigd door Helen Naha. De twee tuiten van de vaas, een voor de bruid en een voor de bruidegom, symboliseren dat zij één zijn geworden in een nieuw leven.

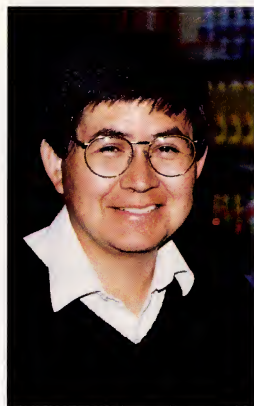
HEILIGE RELATIES

De Navajo- en Hopi-Indianen in het zuidwesten van de Verenigde Staten bezitten een rijke artistieke erfenis. Veel van de kunstwerken die zijn gemaakt door mormoonse Indianen tonen de invloed van het evangelie van Jezus Christus op het leven van de kunstenaar. Het is een heilige relatie die de Navajo's uit het noorden van New Mexico en Arizona *hozho* noemen. *Hozho* omvat alles dat als 'deugdelijk, lieflijk, eervol of prijzenswaardig' wordt beschouwd (zie Artikelen des Geloofs 1:13). *Hozho* is een leven in evenwicht met God, met de natuur en met de medemens. De Navajo-kunstenaar Harrison Begay zegt: 'Als heilige der laatste dagen vind

ik de tempel de beste plaats om helemaal in *hozho* te worden gedompeld.'

De Hopi-Indianen in het noord-oosten van Arizona geloven dat de naam van hun stam betekent dat zij de Schepper aanbidden. 'We leven op gewijd land', zegt een Hopi-kunstenaar. 'We geloven dat de Heer ons dit land in beheer heeft gegeven, en dat wij er, ten overstaan van Hem, eens reukenschap van moeten afleggen.'

Op deze bladzijden is een keuze uit het werk van heiligen der laatste dagen onder de Navajo- en Hopi-kunstenaars te zien. Veel van de kunstenaars wier werk hier wordt getoond, zijn hun hele leven actief geweest in de kerk als geestelijk leider in hun gemeenschap.

'Een kunstenaar kan voorwerpen nemen die geen leven in zich hebben, en er door middel van verschillende artistieke technieken een compositie van maken die dat wel heeft. Of die compositie nu realistisch of abstract is, tweedimensionaal of driedimensionaal, ze komt tot leven.

'Als men mij vroeg om advies aan mormoonse kunstenaars waar ook ter wereld, zou ik ze zeggen dat ze allereerst het evangelie van Jezus Christus zo volledig mogelijk moeten naleven. We moeten geen kunstwerken scheppen ter ere van onszelf maar ter ere van God. Als ons werk wordt gewaardeerd, moeten we nooit vergeten dat ons talent van onze hemelse Vader is gekomen.'

William Hatch, Navajo-schilder

INFORMATIE EN FOTO'S BIJ
DIT ARTIKEL MET TOESTEMMING
VAN HET MUSEUM VOOR
KERKGESCHIEDENIS EN KUNST.
FOTOGRAAF: RONALD READ,
TENZIJ ANDERS VERMELD.

Lehi's visioen van de boom des levens, 1994, gebakken klei, vervaardigd door Tammy Garcia. Het aardewerk van deze kunstenaar wordt gevormd uit lagen gevlochten klei, die glad worden gemaakt om een oppervlak te vormen waarin het patroon kan worden gekeefd. Wanneer een voorwerp klaar is, wordt het met een steen gepolijst. 'Lehi's visioen gaat over het leven en de beslissingen die we nemen', zegt zuster Garcia. 'We moeten kiezen of we de Heiland volgen of Satan.'

De Hopi-pottenbakkers gebruiken natuurlijk materiaal dat ze bij de hand hebben. Klei halen ze uit de heuvels. Planten koken ze om verf te maken. Yucca-bladeren gebruiken ze om kwasten te maken. Kalebassen zetten ze rechtop als schuurgereedschap. En waar geen bomen groeien, wordt schapemest verzameld als brandstof om het vuur onder de potten te stoken.

Het maken van Indische kunstwerken brengt generaties bij elkaar, zoals in de familie Nampeyo. Onderstaande foto van Edward Curtis uit 1895 toont Nampeyo, een bekwaam pottenbakster. Haar afstamelingen houden haar nog steeds in ere, door hun werk te signeren met Nampeyo als deel van de achternaam.

MET DANK AAN SMITHSONIAN INSTITUTION

Links onder: De verhuizing, op pot, 1952, vervaardigd door Fannie Nampeyo Polacca, schildert de laatste verhuizing van de Hopi-Indianen naar Noord-Arizona. Volgens een Hopi-legende staken hun voorouders in rieten boten de zee over om zich te vestigen in een warm land, ergens ten zuiden van Arizona. *Rechts onder:* De bekering van Tom Polacca, door Thomas Polacca. Thomas schildert de geestelijke zwerfsocht en de doop van zijn grootvader. De veer die uit Toms mond komt, is het bij de Hopi's gangbare symbool voor het gebed.

'Ik heb een pot gemaakt die de drie graden van heerlijkheid voorstelt [zie Leer en Verbonden 76]. Ik heb het ontwerp gebaseerd op traditionele muurschilderingen en andere schilderstukken van de Kiva-Indianen, die een soortgelijk verhaal vertelden. Ik denk dat onze voorouders dat verhaal, als onderdeel van hun erfgoed, moeten hebben gekend.

'Wanneer ik potten bak, kan ik teruggrijpen naar dat erfgoed zonder mijn principes als heilige der laatste dagen los te laten.

'Ik vergelijk mijn ontwikkeling als lid van de kerk met het schuren en polijsten dat nodig is om een stuk aardewerk te vervolmaken. Soms denk ik dat ik "geschuurd" en "gepolijst" word in mijn streven naar volmaaktheid. In het laatste stadium van het pottenbakken wordt de pot door vuur gelouterd; de dag zal komen dat de hele aarde door vuur zal worden gelouterd.'

Les Namingha, pottenbakker

FOTOGRAFIE: HOWARD EATNER

‘De oorspronkelijke bewoners van Amerika in het zuidwesten [van de Verenigde Staten] bezitten een rijke culturele erfenis. Hun waarden en hun levenswijze, die tot uitdrukking komen in hun kunstwerken, zijn nauw verbonden met het evangelie van Jezus Christus. Die heilige relatie versterkt de familiebanden en verrijkt de kwaliteit van het leven.

‘Er zijn veel mooie dingen in het geloof van de Indianen in het Zuidwesten, die ook deel uitmaken van het evangelie. Ze geloven bijvoorbeeld in eerbied voor de Schepper, liefde voor het gezin en een familieband die zich uitstrekt tot hen die ons zijn voorgegaan en hen die nog moeten komen.

‘Ik vind het erg belangrijk dat we kunstwerken scheppen in samenwerking met de Geest, zodat die kunstwerken ons ertoe brengen, onze ogen op te heffen naar de Schepper.’

John P. Rainer jr.,
fluitenbouwer en musicus

FOTOGRAFIE: REED D. MILLER

Boven: foto van Window Rock (Arizona), naar traditie het centrum van de Navajo's.

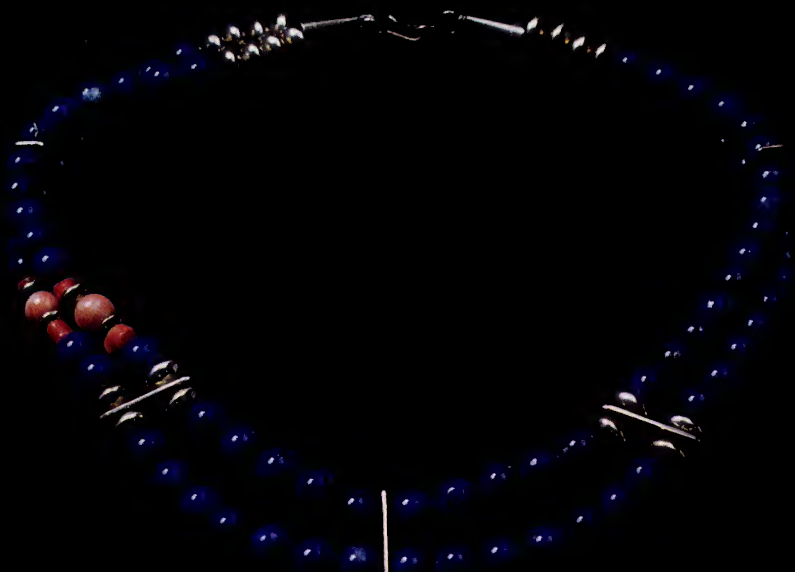
Rechts: De drie graden van heerlijkheid, 1991, halsketting vervaardigd door Phil Sekaquaptewa.

De kunstenaar zegt dat de zon, de maan en de sterren op de zilveren veer de graden van heerlijkheid in het hiernamaals voorstellen. De schacht in het midden van de veer stelt tevens het hoogste koninkrijk voor. De kunstenaar gebruikte lapis lazuli om een lager koninkrijk voor te stellen, en koraal om het laagste koninkrijk voor te stellen.

Storm, op kleding, 1980, vervaardigd door Rose Keith. Het vierkant in het midden stelt het huis of 'hogan' voor. Het wordt geraakt door bliksem, die afkomstig is van elk van de vier bergen die volgens de Navajo-traditie heilig zijn. De bliksem stelt de zegen van regen in een woestijngebied voor.

Navajo-kleding in Ganado-stijl, 1991, vervaardigd door Elnora Teasyat. De hoozho-waarden van de Navajo's – schoonheid en dynamische energie gecombineerd met evenwicht en zelfbeheersing – zijn duidelijk herkenbaar op dit in gewikkeld geweven tapijt. De wever maakt, zoals in de Ganado-stijl gebruikelijk, gestiepelde diamantvormen door hoofdzakelijk grijze en zwarte wol te gebruiken, met rode wol als achtergrond.

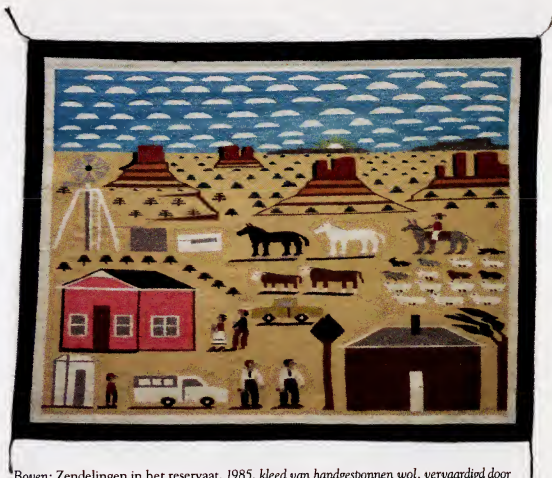

FOTOGRAFIE: MICHAEL MCCORMICK

'In het begin werd de aarde geschapen in geestelijke schoonheid. De sterren en het firmament werden samengebracht en de zon werd gemaakt om licht te geven bij dag, de maan om licht te geven bij nacht. Alles werd in schoonheid geschapen.

'De "ouden", mijn voorouders, baden lang geleden dat zij in schoonheid mochten wandelen. Ik erfde die wens. Het betekent dat ik ernaar streef in schoonheid te wandelen, in geluk te wandelen en met zorg en aandacht voor anderen te wandelen. Ik probeer rechtvaardig te leven en goede dingen te denken. Door dat te doen zal ik *hozho* genieten.'

Leta Keith, Navajo-wever

Boven: Zendingen in het reservaat, 1985, kleeid van handgesponnen wol, vervaardigd door Leta Keith. In 1854 zond Brigham Young voor het eerst heiligen der laatste dagen als zending naar het zuidwesten van de Verenigde Staten. Zuster Keith beeldt hedendaagse zendingen af in het zandsteen-gebied van Monument Valley (Arizona), waar zij en haar gezin wonen. Bladzijde hiernaast: Ure-gezin, 1994, uitgesneden uit albast uit Utah door Oreland Joe. 'De Indianen heeft altijd het gezin centraal gesteld. In dit beeldhouwwerk draagt de man een gewaad dat aanduidt dat hij een leidinggevende rol heeft. Zijn vrouw en hun baby zijn aan zijn zijde. We houden van pasgeboren kinderen en eerbiedigen ze, omdat hun komst naar de aarde iets bijzonders is.'

Onder: Maitspot, 1994, keramiek, vervaardigd door Iris Youwella Nampeyo. Als lid van de Hopi Mait-clan zet Iris een familietraditie van fijn aardewerk voort. Ze had het ambacht geleerd van haar moeder Fannie en haar grootmoeder Nampeyo. Mait is niet alleen voedsel, maar vormt ook een belangrijk symbool voor de Hopi's. Ze leren hun kinderen dat ze een pad moeten bewandelen dat zo recht is als een rij maitplanten wordt geplant.

Boven: Het heilsplan, 1994, gebakken klei, vervaardigd door Shirley Ben. Zuster Ben werd weer actief in de kerk toen ze, na de dood van haar zoon, het Boek van Mormon was gaan lezen. De pot stelt het geluksplan van de Heer voor. □

BLIJF ERVAN AF

Ouderling H. Burke Peterson

Emeritus-lid van het Quorum der Zeventig

In boeken en tijdschriften, op cd's en bandjes, op onze televisieschermen en in de bioscoop wordt steeds vaker een levenswijze geschilderd die zelfs met de excessen van de bewoners van Sodom en Gomorra zou kunnen concurreren. De bioscoop- en tv-schermen, liedjes en alle soorten drukwerk zijn overvloedig gevuld met seks, naaktheid, grove taal en platvloers gedrag.

In Moroni 10:30 lezen we:

'En verder zou ik u willen vermanen tot Christus te komen, en iedere goede gave aan te grijpen, en *de boze gave noch het onreine aan te raken*' (cursivering toegevoegd).

Een van de grote tragedies is dat teveel heiligen der laatste dagen naar dit soort zogenaamd vermaak kijken en luisteren. Sommigen doen het aanvankelijk maar af en toe. Ze denken dat ze geestelijk sterk zijn en dat ze er niet door zullen worden beïnvloed. Deze vuiligheid is niets meer of minder dan pornografie, gekleed in een van zijn vele imitatie-mantels van pracht – één van de beste produkten van de meester-vervalser. Satan heeft de maatschappelijke normen van de moraal op sluwe wijze langzamerhand tot een tragisch en verwoestend niveau verlaagd.

Een deel van de tragedie waarover ik spreek, bestaat daaruit, dat velen niet bemerken dat ze in de val zitten of spoedig gevangen zullen zijn. Ze zien dit als een vorm van vermaak die dient als verlichting voor de problemen van alledag. In werkelijkheid beneemt het hun slechts hun spiritualiteit en hun vermogen om in tijden van nood een beroep te doen op de machten des hemels.

We dienen volledig te begrijpen wat de gevolgen zijn van het verlangen naar dat soort vermaak. Zo'n verlangen kan leiden tot eeuwige straf. Niemand kan naar zulke platvloersheden kijken, erover lezen of ernaar luisteren, al is het in de meest gematigde vorm, zonder God, die ons liefheeft, verdriet te doen en zijn eigen geest schade te berokkenen. We kunnen niet in onze eigen huiskamer, of waar ze ook maar worden vertoond, naar deze onheilige voorstellingen kijken of luisteren zonder aan de gevolgen daarvan te lijden. Die gevolgen zijn heel werkelijk.

We moeten in gedachten houden dat we onze beloning voor een deugdzzaam leven slechts gedeeltelijk tijdens dit sterfelijk leven genieten. Zo zullen we ook de ellende die ons wacht wanneer we ongehoorzaam zijn aan Gods geboden, tijdens ons aardse leven nog niet volledig ondervinden. De eeuwigheid is een lange, lange tijd.

Ik dring er bij u op aan er vanaf te blijven. Blijf ver uit de buurt van films, video's, boeken, tijdschriften en muziek waar ongeoorloofde gedragingen en uitdrukkingen deel van uitmaken – ongeacht hoe hoog ze zijn gewaardeerd. Heb de moed om ze in uw huiskamer af te zetten. Gooi de banden, boeken en bladen in de vuilnisbak, want dat is de plek waar vuilnis thuishoort.

De Leer en Verbonden geeft ons een waarschuwing en een belofte. De belofte luidt: 'En indien uw oog alleen op Mijn eer is gericht, zal uw ganse lichaam met licht worden vervuld, en er zal in u geen duisternis zijn; en hij, die met licht is vervuld, begrijpt alle dingen' (Leer en Verbonden 88:67).

Bij het toepassen van deze schriftuurtekst in onze tijd, begrijp ik hieruit

dat het licht in ons, telkens wanneer we naar dergelijk materiaal kijken of luisteren – zelfs in de meest gematigde vorm – zwakker wordt omdat de duisternis van binnen toeneemt. Het gevolg daarvan is dat we niet meer even helder kunnen denken over de uitdagingen van het leven – hetzij in zaken, in de kerk, op school, in het gezin of voor onszelf. We hebben het kanaal naar de bron van alle licht verstopt met allerlei onreine beelden. Ons recht op persoonlijke openbaring over welk onderwerp dan ook is ernstig beperkt. Het gaat niet zo goed meer met ons op school of op het werk. We zijn meer aan onszelf overgelaten, en als gevolg daarvan maken we meer fouten en zijn we niet meer zo gelukkig. Bedenk dat onze geest een prachtig instrument is. Het zal alles opnemen en bewaren, wat we er maar instoppen, hetzij rommel of schoonheid. Wanneer we iets smerigs of platvloers zien of horen, neemt onze geest dat op, waar het ook vandaan komt. Wanneer onze geest die vieze opname maakt, worden mooie en reine gedachten naar de achtergrond geschoven. Hoop en geloof in Christus beginnen te vervagen, en steeds meer worden onrust en onttevredenheid onze metgezel.

Broers, zusters en ouders zijn samen niet zo gelukkig als vroeger. We vinden minder vrede en tevredenheid in ons hart en ons huis. We doen dingen waarvan we later wensen dat we ze niet hadden gedaan. Twist steekt zijn kwaad-aardige kop op, en waar twist heerst, verlaat de Geest van Christus ons.

Opnieuw zeg ik: blijf ervan af! Zet het uit, loop er vandaan, verbrand het, wis het uit, vernietig het. Ik weet dat het een moeilijke raad is die we geven als we zeggen dat veel van de films die

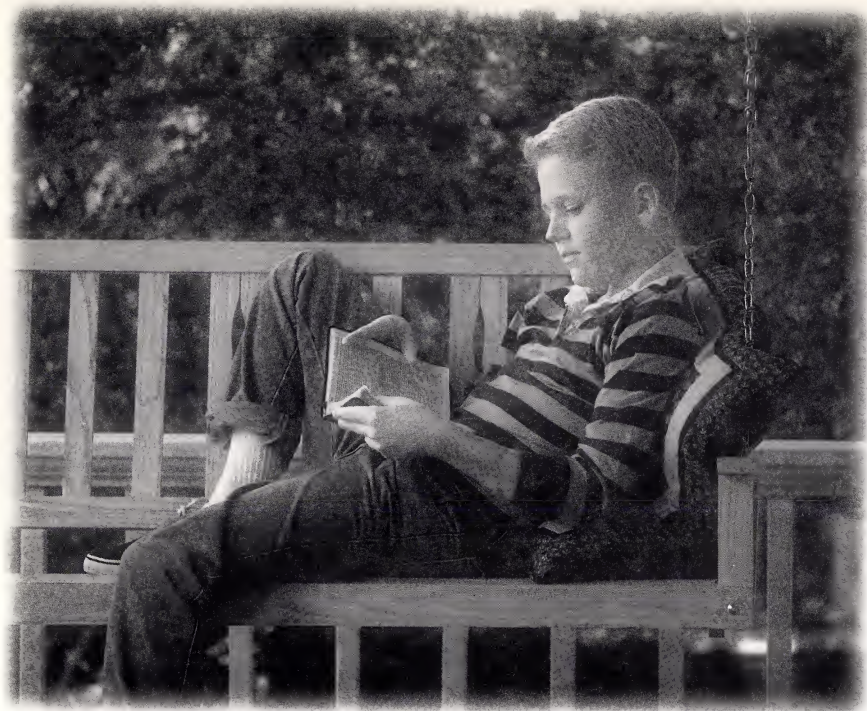
zijn goedgekeurd voor kijkers van alle leeftijden of vanaf twaalf jaar, gemaakt zijn onder satanische invloed. Onze normen moeten niet worden gedicteerd door het keuringssysteem. Ik herhaal dat dit soort films, muziek, banden en andere produkten, vanwege hetgeen ze werkelijk laten zien, de doeleinden dienen van de maker van alles wat duister is.

Welnu, als je met problemen zit door het lezen van of kijken naar verkeerd materiaal, laat me je dan hoop geven en een aanvalsplan aanbieden. Ga hulp vragen bij je ouders of je bisschop. Ga naar de Heer. Het zal niet gemakkelijk zijn om met die bezigheden op te houden en je geest van die onreinheden te reinigen. Het zal niet snel gaan, maar het kan wel goed worden gedaan.

Het geheim van de manier om onze geest te reinigen van welke onreinheid dan ook, is niet erg ingewikkeld. Het begint met oprecht gebed vanuit je hart, elke ochtend, en het eindigt ook met gebed, elke avond. Dit is de belangrijkste stap die ik ken in het reinigingsproces. Het kan gewoon een gebed zijn om kracht, zodat je van slechte gewoonten af zult wenden, of een gebed dat de zonde je zal tegenstaan.

Bedenk intussen dat niet alle gebeden dezelfde dag, of zelfs de volgende dag, worden beantwoord. Soms is er een lange tijd voor nodig. Als je het hebt geprobeerd en het hebt opgegeven, smeek ik je het opnieuw en opnieuw te proberen. Onze hemelse Vader zal je niet in de steek laten als je het blijft proberen.

De tweede stap in dit aanvalsplan is dat je een extra portie geestelijke

Zorg dat je een extra portie geestelijke kracht krijgt door dagelijks in de Schriften te studeren. Je studie hoeft niet lang te duren, zolang je het maar elke dag doet. Begin vanavond in de Schriften te lezen en laat geen dag meer voorbij gaan zonder erin te lezen, al was het maar een paar minuten. De Schriften helpen ons de duisternis door middel van licht te overwinnen.

kracht krijgt door dagelijks in de Schriften te studeren. Je studie hoeft niet lang te duren, zolang je het maar elke dag doet. Als ik jou was, zou ik vanavond in de Schriften gaan lezen, en geen dag meer voorbij laten gaan zonder erin te lezen, al was het maar een paar minuten. De Schriften helpen ons de duisternis door middel van licht te overwinnen.

De derde stap die ik wil aanraden: als het nodig is, ontvang dan de zegen die voortkomt uit het belijden. Er zijn

er al teveel die een innerlijk schuldgevoel koesteren dat het gevolg is van fouten waarvan ze zich niet hebben bekeerd. Het belijden is een onderdeel van het bekeringsproces. Als je misschien behoort tot hen die dat nodig hebben, verzoek ik je dringend, naar je bisschop te gaan voordat de zon morgen ondergaat.

Ik getuig dat de Heiland aan het hoofd staat van dit werk. Ik zou graag de woorden herhalen die de grote profeet Moroni schreef in zijn

afcheidstoespraak die te vinden is in Moroni 10:32:

'Ja, komt tot Christus, en wordt in Hem vervolmaakt, en onthoudt u van alle goddeloosheid; en indien gij u van alle goddeloosheid zult onthouden, en God liefhebben met al uw macht, verstand en sterkte, dan is Zijn genade u genoeg, opdat gij door Zijn genade volmaakt in Christus moogt zijn; en indien gij door de genade van God volmaakt zijt in Christus, kunt gij de kracht Gods geenszins verloochenen.' □

IN DE VOETSPOREN VAN ZIJN VADER

Janet Thomas

Hij is zestien en woont op Tahiti. Hij leeft helemaal voor voetbal, en speelt vaak wel vier maal per dag.

Hij speelt in het elftal dat op Tahiti aan de top staat. En een van de beroemdste voetballers van Tahiti woont bij hem thuis. Hij noemt hem papa.

Voor Naea Bennett is dat zowel een enorme zegen als een groot probleem. Iedereen op Tahiti kent het verhaal van zijn vader, Erroll Bennett. Als jongeman was Erroll de beste voetballer van Tahiti, misschien wel de beste voetballer in het zuidelijk deel van de Stille Oceaan. De zendelingen vertelden hem over de kerk, en hij wilde graag gedoopt worden. Ze leerden Erroll dat de sabbatdag heilig moest worden gehouden, maar Errolls voetbalwedstrijden waren allemaal op zondag. Hij vond dat, als hij en zijn vrouw zouden worden gedoopt, hij het voetballen eraan moest geven. Hij vond dat, als hij zijn leven aan de Heer wijdde, hij het gebod van de Heer om de sabbatdag alleen voor geestelijke zaken te gebruiken moest gehoorzamen.

De beslissing van Erroll Bennett bleef niet onopgemerkt. Uiteindelijk was voetbal veruit de populairste sport op Tahiti, en hij was de ster van de beste club. Zijn familie-

leden, zijn medespelers en de organisatoren van sportevenementen zetten hem onder druk. Maar toen Erroll eenmaal gedoopt was en zijn club liet weten dat hij niet meer op zondag zou spelen, begonnen de leiders van de sportorganisaties dingen te veranderen, om het mogelijk te maken dat Erroll zou blijven spelen. Ze wijzigden de sportagenda's zo, dat de wedstrijden van de zondagen naar avonden in de week werden verplaatst. Zijn medespelers bleken ook blij te zijn dat ze zondags vrij waren en bij hun gezin konden zijn, en de club bleek zelfs beter te spelen wanneer hun stervoetballer in staat was om mee te doen. Erroll werd topscorer van het elftal. Omdat de beste club van Tahiti niet op zondag speelde, werden de finales voor de Tahiti Cup nu op zaterdag gehouden. Zelfs de finales voor de Pacificse spelen werden verplaatst. Eén man die op zijn standpunt bleef staan had de sportgewoonten van een heel land veranderd.

Naea en zijn vader spelen in hetzelfde elftal, hoewel Erroll, een voormalig topvoetballer, nu meer als coach voor de jongere voetballers optreedt.

TAHITI

CENTRAL SPORTS
TAHITI

NPA

Deze man, Erroll Bennett, nu ringpresident van de ring Pirae (Tahiti), is Naea's vader. En dankzij zijn vader hoeft Naea niet op zondag te spelen. Hij hoeft niet de moeilijke keuze te maken waar zijn vader voor had gestaan. Ook de andere elf heiligen der laatste dagen in Naea's ploeg hoeven dat niet. En Naea's zusjes hebben ook geen basketbalwedstrijden op zondag. Iedereen op Tahiti weet dat je er zelfs niet aan hoeft te denken een heilige der laatste dagen te vragen om op zondag te spelen. Wat vindt Naea van de beslissing die zijn vader heeft genomen? 'Ik ben erg trots op hem', zegt Naea. 'Het was een goede beslissing. Het is overal in Polynesië bekend.'

Dat is de mooie kant van het hebben van een bekende vader. De moeilijke kant is dat iedereen van je verwacht dat je even goed bent als hij was. President Bennett begrijpt heel goed wat er van zijn zoon wordt verwacht. 'Ze zien in hem een tweede Erroll Bennett,' vertelt hij, 'maar ik heb hem gezegd dat hij zich daar geen zorgen over moet maken. Hij moet op zijn eigen manier spelen, en niet proberen om iemand anders te zijn. Door zelf goed te trainen zal hij de voetballer worden die hij moet zijn.'

President Bennett speelt zelf nog steeds in het elftal waarin ook zijn zoon speelt, in de eredivisie. Nu hij 42 is, is Erroll aan het einde van zijn carrière. Hij zegt dat hij zijn leeftijd begint te voelen. Hij helpt de jongere voetballers

graag te bereiken wat in hun vermogen ligt. Maar op het voetbalveld is hij nog niet bereid om alles prijs te geven aan zijn zoon. Op plagende toon, maar zonder dat hij de trots in zijn stem weet te verbergen, analyseert hij de capaciteiten als voetballer van zijn zoon: 'Hij komt er wel. Ik zeg niet dat hij beter is dan zijn vader, maar hij komt er wel.'

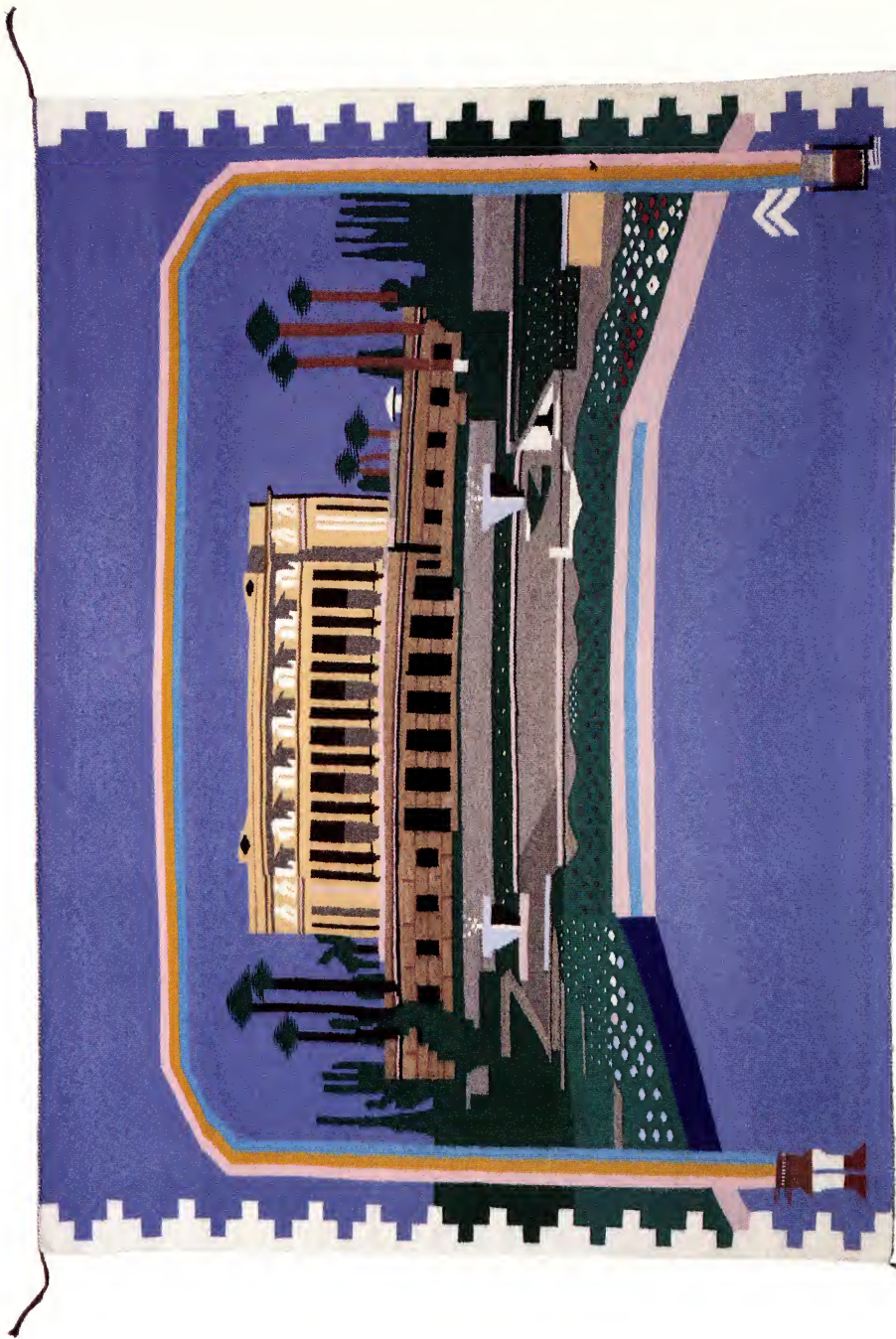
Naea volgt de voetsporen van zijn vader voor zover het voetbal betreft. Maar Naea's plannen voor zijn leven zijn een beetje anders. 'Ik zou graag op zending gaan,' vertelt Naea. Erroll kwam bij de kerk toen hij al getrouwd was, en hij was niet in de gelegenheid om als jongeman op zending te gaan. Hij zou niets liever doen dan zijn zoon te ondersteunen wanneer hij op zending gaat.

Op een rustig tijdstip zitten vader en zoon samen in de patio van hun huis. President Bennett vestigt de aandacht van zijn zoon op zijn favoriete tekst in de Schriften, Alma 17:2-3. Daar is te lezen hoe de zoons van Mosiah hun vriend Alma ontmoetten, nadat ze hem jaren niet hadden gezien. Ze waren allen op zending geweest, en ze waren verheugd te zien dat ze allen nog sterk in het geloof waren en nog steeds mannen Gods waren.

We kunnen ons goed voorstellen wat president Bennett zijn zoon toewent. Of Naea's toekomst nu in voetbal zal liggen of in iets heel anders – wat zijn vader graag zou zien is dat hij God getrouw zal blijven dienen. □

Links: Naea's vader, die ringpresident is, coacht zijn zoon ook bij zijn schriftstudie. **Boven:** Hoewel voetbal een belangrijke plaats in het gezin Bennett inneemt, geven Naea's zusters de voorkeur aan basketbal.

Leta Keith, Arizona-tempel (wollen tapijt, 1990)

Zuster Keith, bekend wever en bekeerling tot de kerk, en haar man, Hurley, zijn in 1971 in de Arizona-tempel verzegeled. Zij gaan geregeled naar de tempel om aan de tempelverordeningen deel te nemen, die zij in haar moedertaal, Navajo, kon volgen. De gestileerde regenboog boven de tempel in dit kleed is een traditioneel Navajo-symbool dat zegen uitbeeldt. Dit nummer bevat nog andere voorbeelden van kunstwerken die door mormoonse Indianen zijn vervaardigd.

God heeft de Indianen gezegend met ongelooflijke talenten. Zij tekenen, schilderen, edelsmeden en weven om zich artistiek te kunnen uiten.' – Ray Tracey, mormoons Navajo-kunstenaar (zie 'Kunstwerken van mormoonse Indianen in het zuidwesten van de Verenigde Staten', blz. 34.)

Linksboven: Les Namingha, De drie graden van heerlijkheid, 1994, gebakken klei. Rechtsboven: Wayne Sekaquaptewa, Pompoenbloesem halsnoer, 1978. Daaronder: Lucy Leuppe McKelvey, Echo's van de ouden, 1988, gebakken klei. Linksonder: De familie Eugene en Isabelle Naranjo, Noach en de ark, 1990.

95989 120
DUTCH